

Korvaa standardit SFS 4619:1996 painoksen 3 ja SFS 4647:1981 painoksen 2

PUHTAUSALAN SANASTO

Vocabulary of cleaning industry

Sisällys

	Sivu
1 Soveltamisala	1
2 Viittaukset	1
3 Puhtauspalvelut	2
4 Siivoustyön mitoitus	2
5 Siivous	3
6 Lika	4
7 Siivousmenetelmät	5
8 Siivouksessa käytettävät aineet	8
9 Käsikäyttöiset siivousvälineet	12
10 Siivouskoneita ja -laitteita koskeva yleissanasto	44
11 Siivouskoneet	47
12 Erikoiskoneet	67
Opastavat tiedot	71
Termien aakkosellinen luettelo	72

1 Soveltamisala

Tässä standardissa esitetään puhtauspalvelujen, siivoustyön mitoituksen, siivousmenetelmien, -aineiden ja -koneiden termit ja määritelmät sekä käsikäyttöisten siivousvälineiden ja niiden osien nimet. Käsikäyttöisistä siivousvälineistä sekä koneista esitetään niiden osien nimet ja piirroksot. Sanasto selventää käsitteitä, vakiinnuttaa nimityksiä ja helpottaa viestintää. Se on tarkoitettu puhtausalan ammattilaisille, opettajille, kouluttajille ja tiedottajille sekä siivousaineiden ja -välineiden valmistajille, maahantuojille, myyjille ja hankinnoista vastaaville.

Koneita ja laitteita koskeva sanasto on rajoitettu ammattisiivouksessa käytettäviin koneisiin ja laitteisiin. Kotitalouksissa käytettävien siivouskoneiden sanasto esitetään standardissa SFS 3384 "Kotitaloussähkölaitteet. Sanasto".

2 Viittaukset

SFS 3384 *Kotitaloussähkölaitteet. Sanasto. 2004.*

3 Puhtauspalvelut

3.1 puhtauspalvelu

ammattimaisesti toteutettu palvelutyö, joka sisältää erilaisia siivous- ja asiakaspalvelutehtäviä sekä säännöllistä laadunseurantaa

3.2 palvelusopimus

asiakkaan ja palveluntuottajan välinen sopimus puhtauspalvelun tuottamisesta ja sen ehdoista

HUOM. Palvelusopimus laaditaan kohteen toiminnan ja/tai asiakkaan kanssa määritellyn puhtaustasovaatimuksen mukaisesti.

3.3 laatusopimus

asiakkaan ja palveluntuottajan välinen erillinen tai palvelusopimusta täydentävä sopimus, joka sisältää puhtauspalvelun laadunhallinnan ja yhteistyön kehittämisen

3.4 palvelukuvaus

kirjallinen kuvaus sovitusta tilakohtaisista puhtaustasoista sekä tilassa tehtävistä siivous- ja palvelutehtävistä

3.4.1 puhtaustaso

tilassa vallitseva puhtauden taso

3.4.2 työohje

kirjallinen kuvaus puhdistettavista pinnoista, siivoustaajuuksista ja käytettävistä siivousmenetelmistä

3.4.3 ulottuvuuskorkeus

korkeus, johon ihminen ilman apuvälineitä ulottuu

HUOM. Yleisesti alalla käytettävä ulottuvuuskorkeus on 180 cm.

3.4.4 kosketuspinta

pinta, jota tilojen normaalissa käytössä kosketetaan käsin

ESIM. Valokatkaisijat, oven kahvat, annostelulaitteet.

3.4.5 vapaa tasopinta

pinta, jolla ei ole esineitä

3.4.6 ylätaso

ulottuvuuskorkeuden yläpuolella olevat pinnat, poislukien katto- ja seinäpinnat.

4 Siivoustyön mitoitus

Siivoustyön mitoituksessa suunnitellaan siivottavan kohteen siivousohjelma ja lasketaan siivoukseen tarvittava työaika. Mitoitus edellyttää mitoitettavaan kohteeseen tutustumista. Kartoituksessa selvitetään mm. kohteen pintamateriaalit, käyttö-, kalustus- ja likaisuusasteet, joiden perusteella valitaan siivousmenetelmät ja -taajuudet.

Työaika on menetelmä- ja aikastandardeja käyttäen laskettu keskimääräinen kiinteistön siivoukseen käytettävä aika.

Siivousalan menetelmä- ja aikastandardit koostuvat menetelmäkuvauksista ja menetelmäkuvauksen mukaisen työsuorituksen avulla saadusta aikastandardista.

4.1 menetelmästandardi

kuvaus, jossa määritellään kyseessä olevan siivousmenetelmän tavoitteet, työssä tarvittavat siivousvälineet, -koneet ja -aineet sekä -menetelmään liittyvät valmistelutyöt, työnsuoritus ja muut huomioon otettavat asiat

4.2 aikastandardi

kuvaus, jossa määritellään työaika menetelmäkohtaisesti joko kappaletta, neliometriä tai juoksumetriä kohti

HUOM. Aikastandardiin vaikuttavat siivottavan tilan kalustusaste, pintamateriaali ja pinnan likaisuus.

4.3 kokonaisaikastandardi; tilastandardi

kuvaus, jossa määritellään työaika tilakohtaisesti lattianeliometriä kohti

HUOM. Kokonaisaikastandardi sisältää menetelmä- ja aikastandardin muttei apu- eikä valmisteluaikaa.

4.4 elpymisaika

aika, joka tarvitaan työsuorituksen aiheuttamasta rasituksesta elpymiseen

4.5 apuaika; päiväväkio

aika, joka sisältää siivoustyöhön liittyvät aputyöt

HUOM. Apuaika lisätään aina laskennalliseen työaikaan prosentteina.

ESIM. Siivousvaunun ja -koneiden varustelu, siivoustekstiilien esikäsitteleminen sekä siivousvälineiden ja -koneiden puhdistamiseen liittyvät työtehtävät.

4.6 valmisteluaika

aika, joka voidaan lisätä siivoustyön suoritusajaksi ottamaan huomioon varsinaisen siivoustyön vaatimat valmistelutehtävät, jotka eivät tule otetuksi huomioon apuajassa

HUOM. Valmisteluaika lisätään laskennalliseen työaikaan minuutteina.

ESIM. Kalusteiden siirto, yhdistelmäkoneiden vesisäiliöiden täyttö ja tyhjennys.

5 Siivous

5.1 siivous

sisätiloissa tehtävä pintojen puhdistus, suojaus ja hoito sekä erilaiset järjestelytyöt, jossa puhtaus tuotetaan ammattimaisesti

5.1.1 ylläpitosiivous

säännöllisin väliajoin käsi- ja/tai konemenetelmin tehtävä siivous, joka on määritelty palvelukuvauksessa/työohjeissa

5.1.2 tarkistussiivous

ylläpitosiivouskertojen välillä tapahtuva tilojen toimivuuden ja sovitun puhtaustason varmistaminen tarvittavin siivousmenetelmin

ESIM. Kokoustilojen tarkistussiivous.

5.1.3 välisiivous

ylläpitosiivouskertojen välillä tehtävä siivous, jolloin tehdään sovitut työtehtävät

ESIM. Leikkaussalissa leikkausten välillä suoritettava siivous tai hotellihuoneessa asumistaan jatkavan asiakkaan huoneeseen tehtävä siivous.

5.1.4 jaksoittainen siivous

ylläpitosiivousta harvemmin, mutta säännöllisesti tehtävä siivous, jolla varmistetaan sovittu puhtaustaso

ESIM. Ylätasojen pyyhintä ja lattioiden puhdistushoito.

5.1.5 perussiivous

harvoin ja perusteellisesti tehtävä kertaluontoinen siivous, joka tehdään silloin, kun ylläpitosiivouksella ja hoitomenetelmillä ei enää pystytä saavuttamaan sovittua puhtaustasoa

HUOM. Perussiivouksessa pinnalta poistetaan lika sekä tarvittaessa suoja-aineet. Perussiivouksen avulla tilaan palautetaan sovittu puhtaustaso.

5.1.6 erityissiivous

erityistarpeen edellyttämä ja siihen määriteltyjen ohjeiden mukaan tehtävä siivous

HUOM. Tällaisia ohjeita ovat mm. terveydenhuollon hygieniaoheistukset sekä home-, asbesti- ja palossiivousohjeet.

Erityissiivousohjeissa on siivouksen lisäksi huomioitu myös mm. tiedottaminen, suojautuminen sekä jäte- ja tekstiilihuolto.

5.1.7 puhdastilasiivous

siivous, joka tehdään tilassa, jonka puhtaustaso on standardein määritelty

ESIM. Puhdastilasiivous voidaan tehdä esim. standardin SFS-EN ISO 14644-1 tarkoittamassa tilassa.

5.1.8 rakennussiivous

purkuvaiheen ja rakentamisen aikainen sekä luovutusta edeltävä siivous

HUOM. Rakennussiivoukseen voidaan sisällyttää myös käyttöönottosiivous.

5.1.9 käyttöönottosiivous

rakentamisen tai korjausrakentamisen jälkeen tehtävä siivous ennen tilan käyttöönottoa.

HUOM. Käyttöönottosiivouksessa pinnat puhdistetaan ja tarvittaessa suojataan, jolloin luodaan perusta tulevalle ylläpitosiivoukselle ja hoidolle. Käyttöönottosiivouksessa poistetaan rakentamisen aikana syntynyt lika sekä mahdollinen pintamateriaalissa oleva tehtaan suojakäsittely.

6 Lika

6.1 lika

pinoilta erilaisin puhdistusmenetelmin poistettavissa oleva, pinnan käyttötarkoitusta haittaava aine

6.1.1 irtolika

kuiva tai märkä lika, joka ei ole kiinnittynyt tai tunkeutunut pintaan

6.1.2 kiinnittynyt lika

kuivunut tai nihkeä pintaan laajalle alueelle tarttunut lika

6.1.3 pinttynyt lika

pitkän ajan kuluessa muodostunut likakerrostuma

6.1.4 tahra

pienellä alalla oleva kiinnittynyt tai pinttynyt lika

6.1.5 eritetahra

ihmisen tai eläimen eritteestä muodostunut lika

ESIM. veri, ulosteet, oksennus.

6.1.6 mikrobiliika; pieneliöliika

mikrobeista aiheutuva lika, joka on haitallista terveydelle tai puhtautta vaativalle toiminnalle

ESIM. Terveystieteiden laitoksissa, elintarviketeollisuudessa ja puhdistiloissa oleva toiminnalle tai terveydelle haitallinen lika.

6.1.7 biofilmi

mikrobien ympärilleen erittämä suojakerros, joka vaikeuttaa niiden poistamista pinnoilta.

7 Siivousmenetelmät

7.1 siivousmenetelmä

menetelmä, jolla tilojen puhtaus toteutetaan

HUOM. Siivousmenetelmiä ovat puhdistus-, hoito- ja suojausmenetelmät sekä järjestelytyöt.

7.1.1 puhdistusmenetelmä

ylläpitosiivous- tai perussiivousmenetelmä, jolla poistetaan likaa pinnoilta

7.1.1.1 moppaus

kuivain- tai moppipyhkimellä tai moppauskoneella suoritettava, yhtenäisin ja säännönmukaisin liikkein tapahtuva pinnan puhdistaminen

7.1.1.1.1 kuivamoppaus

kuivan irtolian poistaminen kuivalla mopilla

7.1.1.1.2 nihkeämoppaus

kuivan irtolian ja tahrojen poistaminen nihkeällä mopilla

HUOM. Nihkeämoppauksen jälkeen pinta kuivuu heti eikä siihen jää pisarajälkiä.

7.1.1.1.3 kosteamoppaus

irtolian, tahrojen ja kiinnittyneen lian poistaminen kostealla mopilla

HUOM. Pinta jää hetkellisesti kosteaksi ja sen voi antaa kuivua itsestään.

7.1.1.1.4 märkämoppaus

tahrojen ja kiinnittyneen lian poistaminen märällä mopilla

HUOM. Pinta on aina kuivattava märkämoppauksen jälkeen.

7.1.1.2 pyyhintä

siivouspyyhkeellä suoritettava, yhtenäisin ja säännönmukaisin liikkein tapahtuva pinnan puhdistaminen

7.1.1.2.1 kuivapyyhintä

kuivan irtolian poistaminen kuivalla siivouspyyhkeellä

7.1.1.2.2 nihkeäpyyhintä

kuivan irtolian ja tahrojen poistaminen nihkeällä siivouspyyhkeellä

HUOM. Nihkeäpyyhinnän jälkeen pinta kuivuu heti eikä siihen jää pisarajälkiä.

7.1.1.2.3 kosteapyyhintä

irtolian, tahrojen ja kiinnittyneen lian poistaminen kostealla siivouspyyhkeellä

HUOM. Pinta jää hetkellisesti kosteaksi ja sen voi antaa kuivua itsestään.

7.1.1.2.4 märkäpyyhintä

tahrojen ja kiinnittyneen lian poistaminen märällä siivouspyyhkeellä

HUOM. Pinta on aina kuivattava märkäpyyhinnän jälkeen.

7.1.1.3 pintapuhdistus

lattianhoitokoneella suoritettava puhdistus, jossa kiinnittynyt lika poistetaan puhdistusaineen avulla ja imeytetään laikkaan

HUOM. Pintapuhdistus tehdään lattialle, kun sovittu puhtaustaso ei enää toteudu ylläpitosiivousmenetelmin eikä tilassa voida hyödyntää yhdistelmäkonetta.

7.1.1.4 kuivapuhdistus

lian ja/tai suoja-aineiden poistaminen tekstiili- ja kovilta pinnoilta imeyttämällä lika siivousvälineeseen tai käyttäen likaa imevää ainetta

7.1.1.5 pesu

puhdistusmenetelmä, jolla käsin tai koneellisesti poistetaan kiinnittynyt ja/tai pinttynyt lika puhdistusaineliuosta ja mekaniikkaa käyttäen

HUOM. Pesun jälkeen pinta tarvittaessa huuhdellaan ja kuivataan.

7.1.1.6 pintapesu

kone- tai käsimenetelmin suoritettava kiinnittyneen ja pinttynen lian ja/tai suoja- ja hoitoaineiden pintakerroksen poistaminen lattiapinnoilta

HUOM. Pintapesu voidaan tehdä koko pinta-alalle tai ainoastaan kuluneille kohdille. Pintapestylle alueelle levitetään uusi suoja- tai hoitoainekerros kuluneisiin kohtiin tai kauttaaltaan.

Pintapesu tehdään kun lattian sovittu puhtaustaso ei enää toteudu ylläpitosiivous- ja hoitomenetelmin.

7.1.1.7 vahanpoisto

kone- tai käsimenetelmin suoritettava suoja- ja hoitoaineiden perusteellinen poisto

HUOM. Vahanpoistolla poistetaan kiinnittynyt ja pinttynyt lika sekä suoja- ja hoitoainekerrokset perusteellisesti. Vahanpoisto tehdään tilan koko lattiapinta-alalle. Vahanpoiston jälkeen pinta suojataan suoja- tai hoitoaineella.

Vahanpoisto tehdään kun lattian sovittu puhtaustaso ei enää toteudu ylläpitosiivous-, hoito- ja/tai pintapesumenetelmin.

7.1.1.8 lakaisu

lattiaharjalla/-lakaisimella tai lakaisukoneella suoritettava irtolian poistaminen lattiapinnoilta

7.1.1.9 harjaus

harjalla suoritettava roskien ja/tai irtolian poistaminen kaluste- ja tekstiilipinnoilta

7.1.1.10 imurointi

imurilla suoritettava irtolian ja/tai nesteiden poistaminen pinnoilta

7.1.1.11 huuhtelu

pesun jälkeisten lika- ja puhdistusainejäämien poistaminen pinnoilta vedellä

HUOM. Huuhtelun jälkeen pinnat kuivataan tarvittaessa.

7.1.1.12 kuivaus

pinnalla olevan nesteen poistaminen siivousvälineellä tai -koneella

7.1.1.13 desinfiointi

toiminnan kannalta haitallisten mikrobin tuhoaminen tai lukumäärän vähentäminen turvalliselle tasolle

7.1.1.14 tahranpoisto

tahran poistaminen puhdistus-/tahranpoistoaineella käsi- tai konemenetelmin

7.1.2 hoitomenetelmä

pintojen ominaisuuksien ja ulkonäön parantaminen sekä puhdistamisen helpottaminen koneellisen menetelmän ja/tai hoitoaineen avulla

7.1.2.1 puhdistushoito

menetelmä, jossa puhdistavan hoitoaineen avulla lattiapinnalta poistetaan kiinnittynyt lika

HUOM. Säännöllisesti käytettynä menetelmä hoitaa ja suojaa lattiapintaa.

7.1.2.2 hoitokiillotus

menetelmä, jossa puhdistetulle käsittelemättömälle tai suojatulle lattiapinnalle levitetään hoitoaine, joka kuivumisen jälkeen kiillotetaan lattianhoitokoneella

7.1.2.3 kuivakiillotus

lattianhoitokoneella tehtävä puhtaan lattiapinnan tiivistäminen ja naarmujen poistaminen

HUOM. Käytetään menetelmälle soveltuvilla lattiapinnoilla, esim. muovi ja linoleum.

7.1.3 suojausmenetelmä

pinnan käsittely suoja-aineella kulumisen vähentämiseksi ja puhdistamisen helpottamiseksi

7.1.3.1 pinnan käsittely pohjustus- tai kyllästysaineella

huokoisten ja kuluneiden pintojen suojaaminen ja/tai pinnan esikäsittely ennen vahausta

7.1.3.1.1 pohjustusainekäsittely

huokoisten ja kuluneiden lattiapintojen esikäsittely ennen vahausta

7.1.3.1.2 kyllästysainekäsittely

huokoisten ja kuluneiden kivipintojen käsittely kivensuoja-aineella puhdistamisen helpottamiseksi

7.1.3.2 vahaus

pintojen suojaaminen erityyppisillä vahaa ja/tai polymeerejä sisältävillä suoja-aineilla

7.1.3.3 öljyäminen

käsiteltyjen tai käsittelemättömien puupintojen kyllästäminen, suojaaminen ja/tai hoito puu- tai kalusteöljyllä

7.1.3.4 tekstiilipinnan suojakäsittely

tekstiilipinnan suojaaminen käsittelemällä se tekstiilipintojen suoja-aineella

7.1.3.5 antistaattikäsittely

pinnan staattisen sähköisyyden vähentäminen käsittelemällä se antistaattisella aineella

7.1.3.6 kristallointi

kalkkia sisältävän kivipinnan suojaaminen kovettamalla ja tiivistämällä pinta siihen kehitettyjen erikoisaineiden ja -laikkojen sekä lattianhoitokoneen avulla

7.1.4 järjestelytyö

sisätiloissa yleisvaikutelmaa häiritsevän tai turvallisuutta heikentävän epäjärjestyksen poistaminen.

8 Siivouksessa käytettävät aineet

8.1 siivousaine

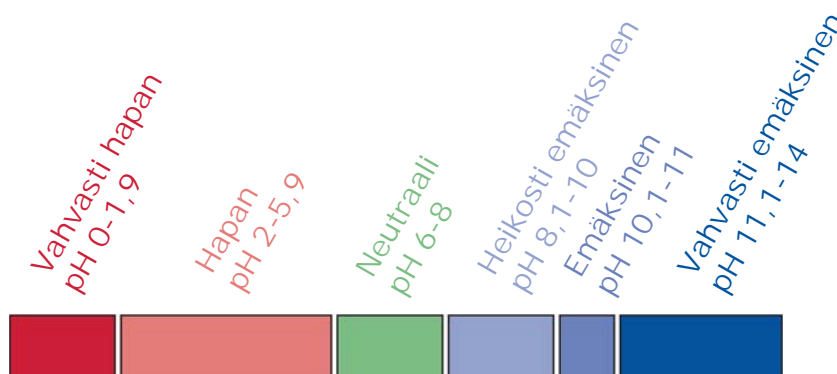
pintoja puhdistava, suojaava tai hoitava aine

8.1.1 puhdistusaine

likaa irrottava aine, jonka teho perustuu pääasiassa joko tensideihin, emäksiin, liuotteisiin, happoihin tai näiden lisäksi myös muihin tehoaineisiin

HUOM. Puhdistusaineet voidaan ryhmitellä

- käyttötarkoituksen mukaan ylläpitosiivouksessa käytettäviin aineisiin (kuten yleispuhdistusaineet, saniteettitilojen puhdistusaineet), perussiivouksessa käytettäviin aineisiin (kuten pintapesuaineet, vahanpoistoaineet), erikoispuhdistusaineisiin (kuten desinfioidut puhdistusaineet, liuotinpuhdistusaineet)
- joko tiivisteen tai käyttöliuoksen pH:n mukaan:

Kuva 1 Puhdistusaineiden pH:n mukainen luokittelu

8.1.1.1 desinfiioiva puhdistusaine

puhdistusaine, jolla irrotetaan likaa sekä tehdään mikrobeja toimintakyvyttömiksi

8.1.1.2 lasipintojen puhdistusaine

lasipintojen puhdistamiseen käytettävä puhdistusaine

8.1.1.3 liuotinpuhdistusaine

puhdistusaine, jonka tehoaineena on orgaaninen liuotin

8.1.1.4 pesuaine

pesuun tarkoitettu puhdistusaine

ESIM. Käytetään elintarviketeollisuuden pintojen puhdistuksessa.

8.1.1.5 pintapesuaine

lattiapinnan pinttyneen lian sekä suoja- ja hoitoaineiden pintakerroksen poistoon käytettävä puhdistusaine

8.1.1.6 saniteettitilojen puhdistusaine

märkä- tai vastaavien tilojen puhdistukseen käytettävä puhdistusaine

8.1.1.7 saostumien poistoaine

hapan puhdistusaine, jota käytetään saostumien, kivetymien ja hapettumien poistoon

8.1.1.8 tahranpoistoaine

tahranpoistoon käytettävä puhdistusaine

8.1.1.9 tekstiilipintojen puhdistusaine

tekstiilipintojen puhdistukseen käytettävä puhdistusaine

8.1.1.10 vahanpoistoaine

vahanpoistoon käytettävä puhdistusaine

8.1.1.11 yleispuhdistusaine

ylläpito- tai perussiivouksessa käytettävä puhdistusaine

8.1.2 suoja-aine

aine, jota käytetään pintojen suojaamiseen

HUOM. Aine voi jättää pintaan kalvon tai kyllästää pinnan.

8.1.2.1 antistaattinen aine

pintojen staattista sähköisyyttä vähentävä aine

8.1.2.2 kivensuoja-aine

kivi- ja mosaiikkibetonipintojen huokosten kyllästämiseen ja suojaamiseen käytettävä aine

8.1.2.3 kristallointiaine

aine, joka reagoi kiviaineksen kalkin kanssa kovettaen ja tiivistäen pinnan

8.1.2.4 pohjustusaine

huokoisten kovien pintojen kyllästämiseen tarkoitettu aine

HUOM. Kyllästämisen jälkeen pinta voidaan suojata vahalla.

8.1.2.5 puuöljy

käsittlemättömien puupintojen kyllästämiseen ja suojaamiseen tarkoitettu mineraali- ja/tai kasviöljypohjainen aine

8.1.2.6 tekstiilipintojen suoja-aine

kuidun huokoiset osat täyttävä aine, joka tekee tekstiilistä likaa ja kosteutta hylkivän ja/tai vaikeasti syttyvän

8.1.2.7 vaha

kovien pintojen suojaamiseen tarkoitettu luonnon tai synteettisiä polymeerejä sisältävä aine

8.1.3 hoitoaine

puhdistavien ja/tai suojaavien aineiden seos pintojen hoitamiseen

8.1.3.1 kalustevaha

lakattujen, maalattujen tai laminaattipintaisten kalusteiden hoitoaine

8.1.3.2 kalusteöljy

käsittlemättömien tai öljytyjen puupintojen hoitoaine

8.1.3.3 lattianhoitoaine

hoitoaine, jota käytetään hoidettaessa lattiaa käsin tai koneellisesti

8.2 Muut siivoukseen liittyvät aineet

8.2.1 astianpesuaine

astioiden käsinpesuun tarkoitettu aine

8.2.2 astioiden liotusaine

pinttyneen lian irrottamiseen astioista tarkoitettu aine

8.2.3 desinfektioaine

aine tai aineseos, jolla mikrobeja tehdään toimintakyvyttömiksi

8.2.4 huuhtelukirkaste

koneellisen astianpesun loppuvaiheessa käytettävä kuivumista nopeuttava ja pisarajälkien muodostumista ehkäisevä aine

8.2.5 koneastianpesuaine

koneelliseen astianpesuun tarkoitettu aine

8.2.6 pölynsidonta-aine

aine, jolla siivousväline käsitellään kuivaa irtolikaa sitovaksi

8.2.7 tekstiilienpesuaine

tekstiilien pesuun tarkoitettu aine

8.2.8 vaahdonestoaine

apuaaine, joka ehkäisee vaahdonmuodostumista

8.3 Siivousaineisiin liittyvää sanastoa

8.3.1 tiiviste

puhdistusaine, joka on laimennettava vedellä käyttöliuokseksi

8.3.2 käyttöliuos

vedestä ja tiivisteestä käyttökohteen ja annostusohjeen mukaan valmistettu puhdistus-, hoito- tai desinfektioaineliuos

8.3.3 käyttöliuoksen pH

pH-arvo, joka määritetään tislattuun veteen valmistetusta käyttöliuoksesta

8.3.4 bakteriostaattinen aine

bakteerien lisääntymistä estävä aine

8.3.5 bakterisidinen aine

bakteereita, ei välttämättä niiden itiöitä, tappava aine

8.3.6 fungisidinen aine

sieniä ja niiden itiöitä tappava aine

8.3.7 mikrobisidinen aine

pieneliöitä tappava aine

8.3.8 mikrobistaattinen aine

pieneliöiden lisääntymistä estävä aine

8.3.9 entsyymejä sisältävä puhdistusaine

aine, jossa entsyymit tehostavat tensidien toimintaa ja pintojen mikrobiologista puhdistumista.

9 Käsikäyttöiset siivousvälineet

9.1 Siivoustyössä käytettävät vaunut

Vaunujen osat, ks. kuvat 2...4

- 1 runko
- 2 pyörä
- 3 lukitus
- 4 työntökahva (kiinteä tai säädettävä)
- 5 säkkikehä (kiinteä tai säädettävä)
- 6 kansi
- säkinpidike
- 7 säkin alatuki
- 8 sankoteline
- 9 siivoussanko
- 10 tarvikekori
- tarvikelaatikko
- kansi
- 11 välinepidike
- 12 ripustuskoukku tai -teline
- välineen alatuki
- pyykipussi
- pulloteline
- juomakoriteline
- 13 lukollinen kaappi (minibaarivarustus)

9.1.1 siivousvaunu

Kuva 2 Siivousvaunu

9.1.2 säkkivaunu

Kuva 3 Säkkivaunu

9.1.3 hotellivaunu

Kuva 4 Hotellivaunu

9.2 Välinevarret

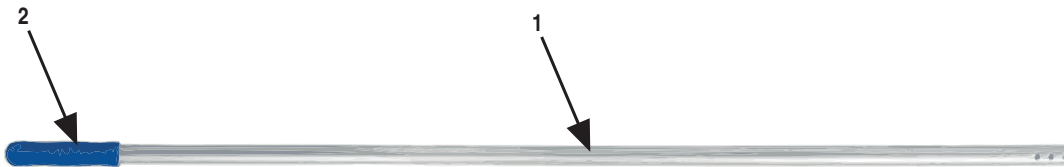
Osat, ks. kuvat 5...9

- 1 varsi
- 2 kädensija
- 3 varren säätömekanismi

9.2.1 välinevarsi lyhyt ja pitkä (n. 15...70 cm, 150 cm)

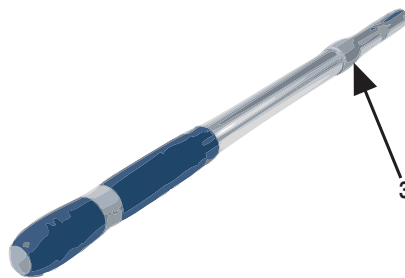

Kuva 5 Välinevarsi lyhyt

Kuva 6 Välinevarsi pitkä

9.2.2 säätövarsi lyhyt ja pitkä (n. 50...110 cm, 90...180 cm)

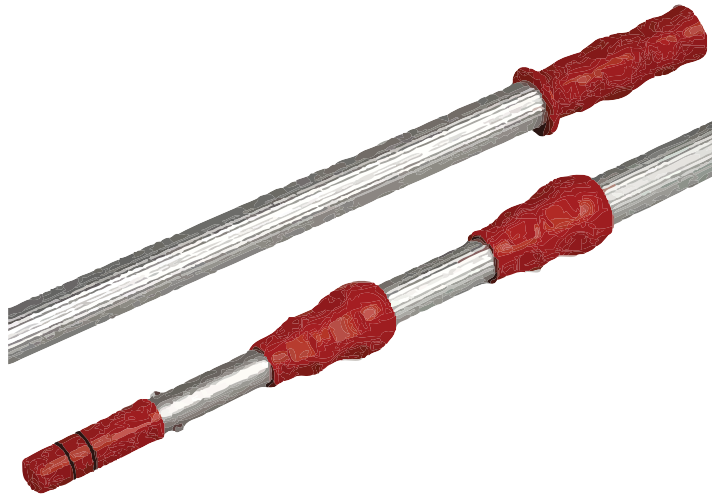

Kuva 7 Säätövarsi lyhyt

Kuva 8 Säätövarsi pitkä

9.2.3 teleskooppivarsi (n. 2,5...6 m)

Kuva 9 Teleskooppivarsi

9.2.4 Lisäosat

9.2.4.1 kulmanivel

9.2.4.2 kierreliitin

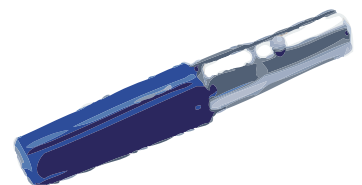
9.2.4.3 kartioliitin

Kuva 10 Kulmanivel

Kuva 11 Kierreliitin

Kuva 12 Kartioliitin

9.3 Lakaisuvälineet ja harjat

9.3.1 kalusteharja

Kuva 13 Kalusteharja

9.3.2 kumiharja

Kuva 14 Kumiharja

9.3.3 lattiaharja/-lakaisin

Osat, ks. kuvat 15...17

varsi yhtenäinen tai säädettävä

1 pitkä (n. 150 cm)

2 puolipitkä (n. 70 cm)

3 pidike (päässä tai varressa)

4 kahva

harjaosa/lakaisinosa

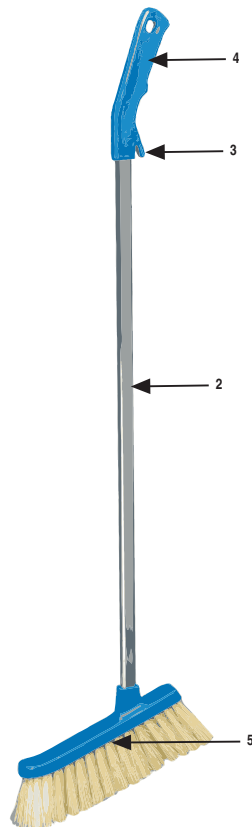
5 kiinteä, nivelletty tai vaihdettava

6 nivel

7 runko

8 harjakset/kumiosa

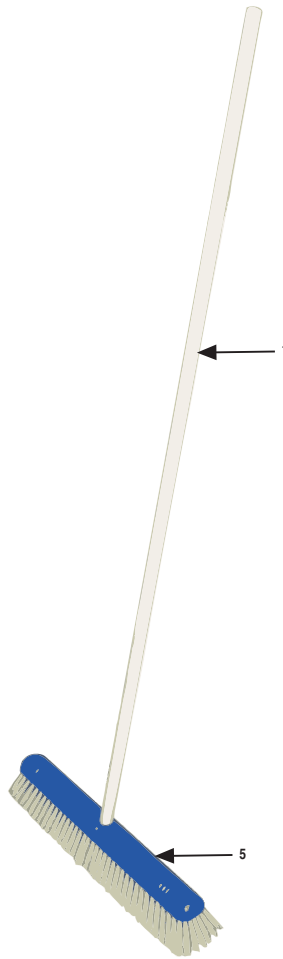
9.3.3.1 puolipitkävartinen lattiaharja

Kuva 15 Puolipitkävartinen lattiaharja

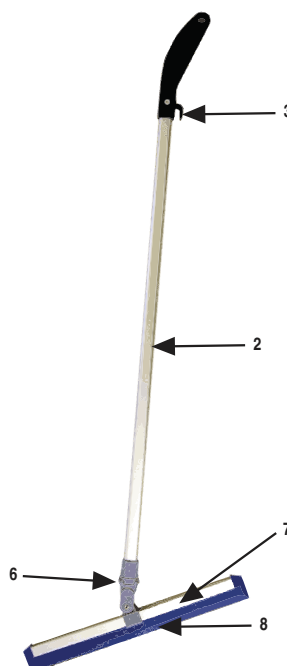
Tekijän kappale

9.3.3.2 pitkävärtinen lattiaharja

Kuva 16 Pitkävärtinen lattiaharja

9.3.3.3 puolipitkävärtinen lattialakaisin

Kuva 17 Puolipitkävärtinen lattialakaisin

Tekijän kappale

9.3.4 rikkalapio ja -pussi

Kuva 18 Rikkalapio

Osat, ks. kuva 18

1	varsi
2	kahva
3	pidike
	pussimalli
4	kehys
	pussi
	lapiomalli
5	lapio-osa ja reunalista
	säiliömalli
6	säiliö
7	kansi

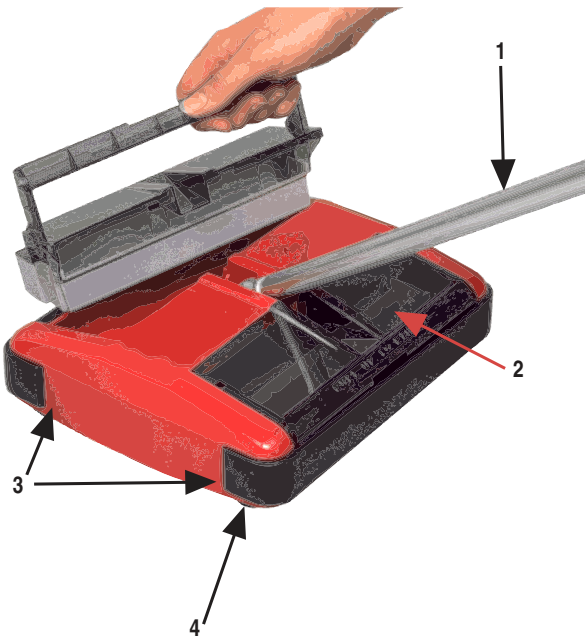
9.3.5 välineenpuhdistusharja

Kuva 19 Välineenpuhdistusharja

Tekijän kappale

9.3.6 mattolakaisin

Kuva 20 Mattolakaisin

Osat, ks. kuva 20:

- 1 varsi
- 2 säiliö
- 3 lakaisinosa
tela/harja
- 4 pyörä

9.4 moppaus-, pyyhintä- ja kuivausvälineet

9.4.1 siivoustekstiili

siivouksessa käytettävä tekstiilistä, kuitukankaasta tai langasta valmistettu tuote

ESIM. Siivoustekstiilejä ovat esim. siivouksessa käytettävät kaluste- ja lattiapyyhkeet.

9.4.2 moppipyyhin lattia- ja tasopinnoille

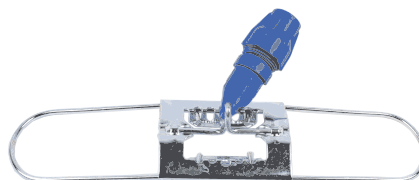
Kuva 21 Moppipyyhin

Osat, ks. kuva 21

- 1 varsi
- 2 moppikehys
- 3 moppi

9.4.2.1 moppikehys

9.4.2.1.1 lankakehys

Kuva 22 Lankakehys

9.4.2.1.2 levykehys

Kuva 23 Levykehys

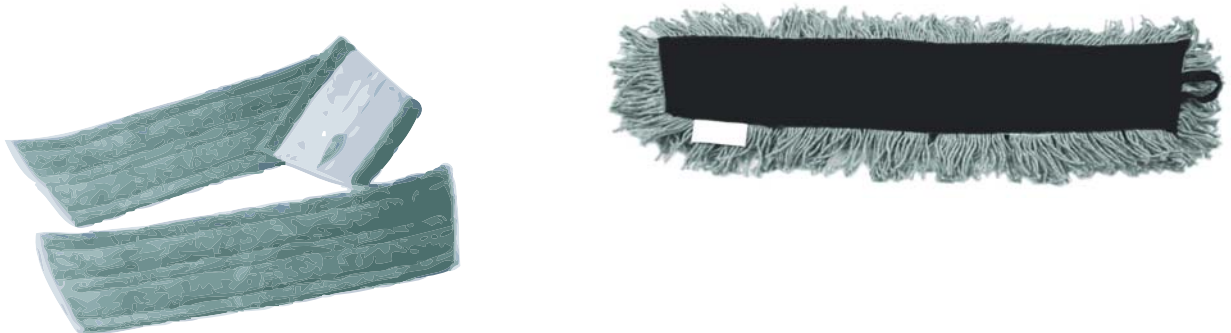
9.4.2.2 Mopit

9.4.2.2.1 taskumoppi

Kuva 24 Taskumoppi

9.4.2.2.2 tarramoppi

Kuva 25 Tarramoppi

Tekijän kappale

9.4.2.3 Erikoismopit

9.4.2.3.1 vahausmoppi

Kuva 26 Vahausmoppi

9.4.2.3.2 kalustemoppi

Kuva 27 Kalustemoppi

9.4.2.3.3 käsिमoppi

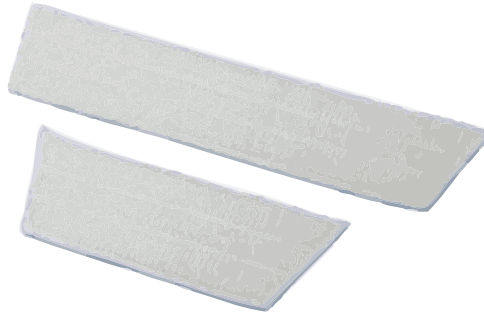
Kuva 28 Käsिमoppi

9.4.2.3.4 venttiilimoppi

Kuva 29 Venttiilimoppi

9.4.2.3.5 kitkamoppi

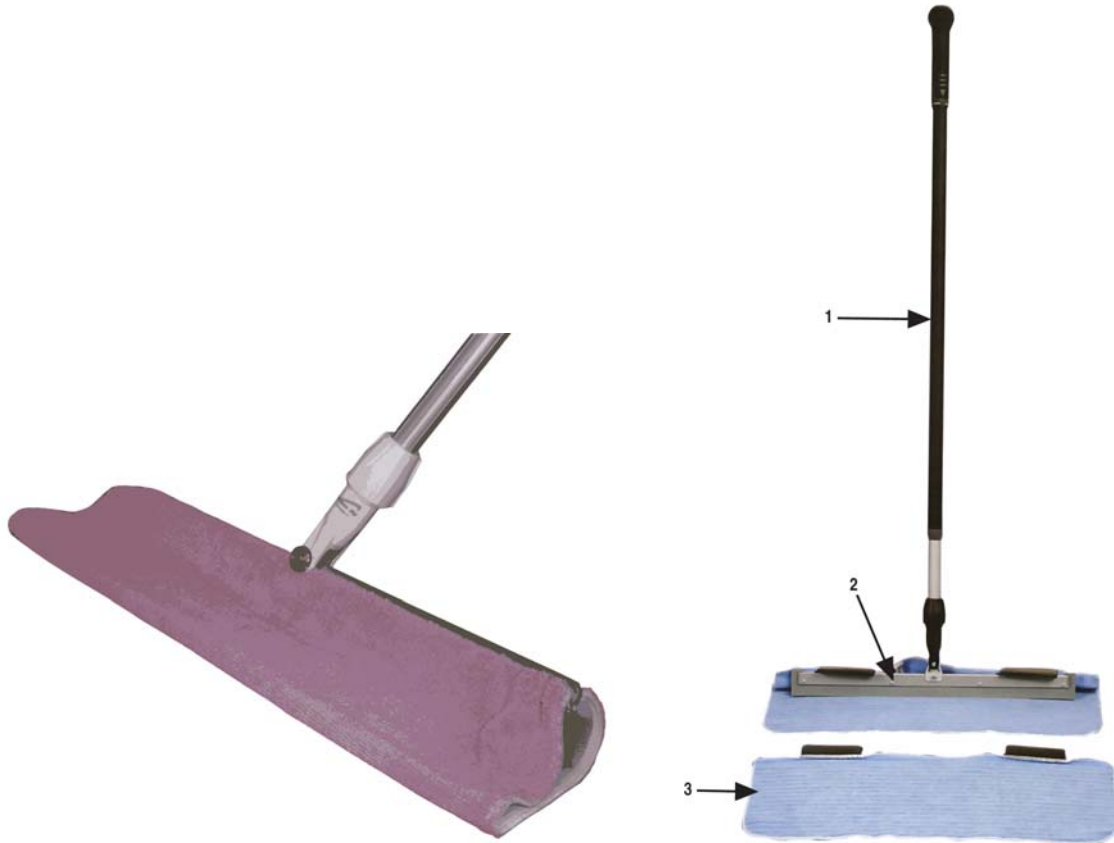
Kuva 30 Kitkamoppi

9.4.2.3.6 hankausmoppi

Kuva 31 Hankausmoppi

9.4.3 kuivainpyyhin

Kuva 32 Kuivainpyyhin

Osat, ks. kuva 32

- 1 varsi
- 2 moppikehys
- 3 moppi

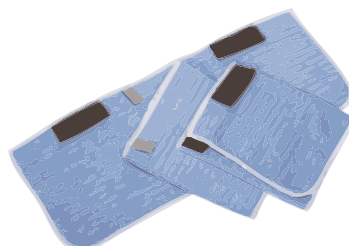
9.4.3.1 Kuivainmopit ja -pyyhkeet

9.4.3.1.1 putkipyyhe

Kuva 33 Putkipyyhe

9.4.3.1.2 tarrapyyhe

Kuva 34 Tarrapyyhe

9.4.3.1.3 kuivainmoppi

Kuva 35 Kuivainmoppi

9.4.4 pesumoppi

Kuva 36 Pesumoppi

9.4.4.1 puristinlaite

Kuva 37 Levypuristin

Kuva 38 Kuppipuristin

9.4.4.2 puristinvaunu

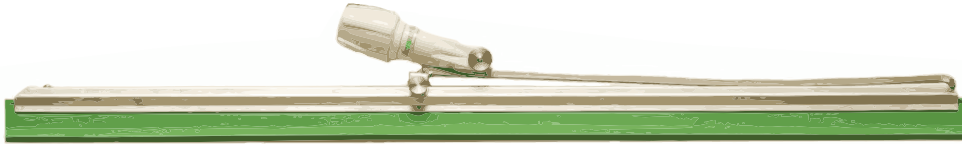
Kuva 39 Levypuristinvaunu

Kuva 40 Telapuristinvaunu

9.4.5 kuivain

9.4.5.1 lattiakuivain

Kuva 41 Lattiakuivain

9.4.5.2 tasokuivain

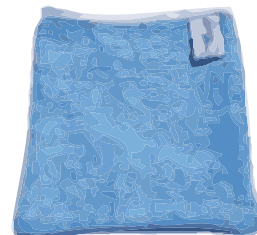
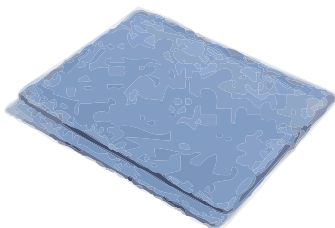
Kuva 42 Tasokuivain

9.4.5.3 ikkunakuivain

Kuva 43 Ikkunakuivain

9.4.6 siivospyyhe

Kuva 44 Siivospyyhe

Esimerkkejä siivospyyhkeestä ovat ikkunapyyhe, kalustepyyhe, lattiapyyhe, siivouskinnas, kertakäyttöinen siivospyyhe.

9.4.7 pölyhuiska

Kuva 45 Pölyhuiska

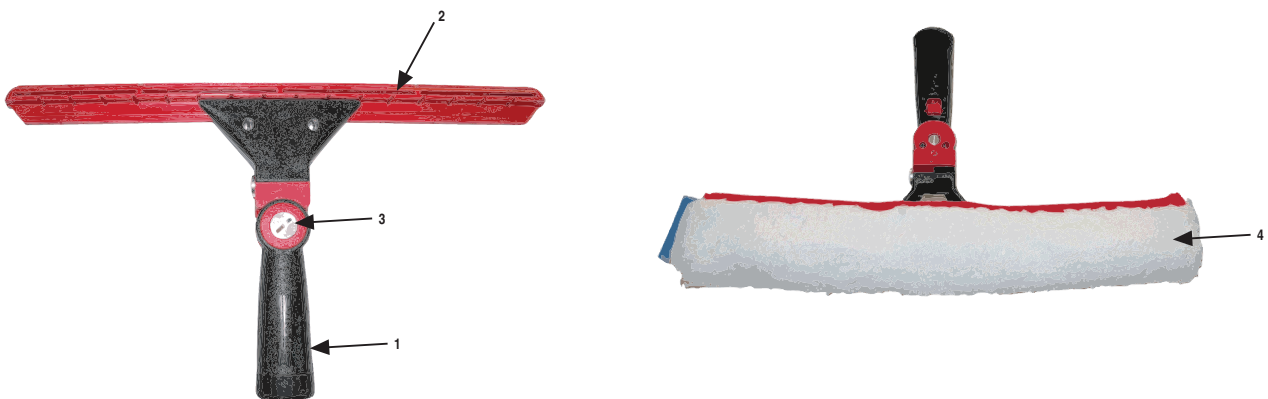
9.4.8 tahranpoistosieni

Kuva 46 Tahranpoistosieni

9.5 Pesuvälineet

9.5.1 ikkunapesin

Kuva 47 Ikkunapesin

Osat

- 1 kahva
- 2 runko
- 3 nivel
- 4 nukkakangas

9.5.2 Pesuharjat

9.5.2.1 varreton pesuharja

Kuva 48 Varreton pesuharja

9.5.2.2 lyhytvartinen pesuharja

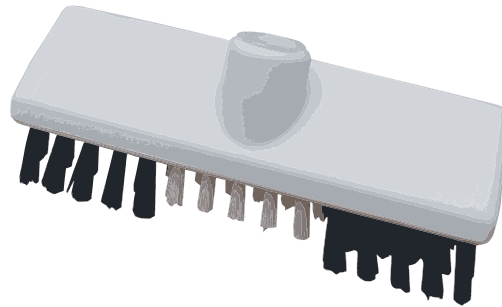
Kuva 49 Lyhytvartinen pesuharja

9.5.2.3 pitkävartinen pesuharja

Kuva 50 Pitkävartinen pesuharja

9.5.2.4 varteen liitettävä pesuharja

Kuva 51 Varteen liitettävä pesuharja

9.5.2.5 astianpesuharja

Kuva 52 Astianpesuharja

9.5.2.6 pulloharja

Kuva 53 Pulloharja

9.5.2.7 WC-harja

Kuva 54 WC-harja (kuppimallit)

Kuva 55 WC-harja (telineellä)

9.5.2.8 lattiakaivoharja

Kuva 56 Lattiakaivoharja

9.5.2.9 tankkiharja

Kuva 57 Tankkiharja

9.5.2.10 mutteriharja

Kuva 58 Mutteriharja

9.5.2.11 saumaraja

Kuva 59 Saumaraja

9.5.3 hankauspesin

9.5.3.1 varteen liitettävä hankauspesin

Kuva 60 Varteen liitettävä hankauspesin

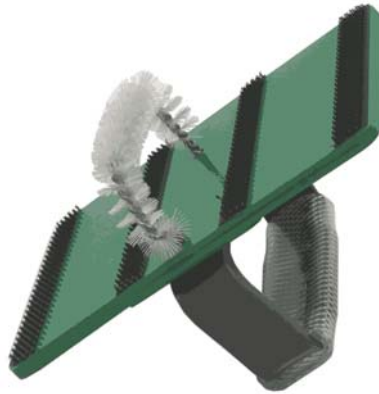
9.5.3.2 kahvalla varustettu hankauspesin

Kuva 61 Kahvalla varustettu hankauspesin

Tekijän kappale

9.5.4 laudepesin

Kuva 62 Laudepesin

9.5.5 hankauslevy

Kuva 63 Hankauslevy

9.5.6 hankauspyyhe

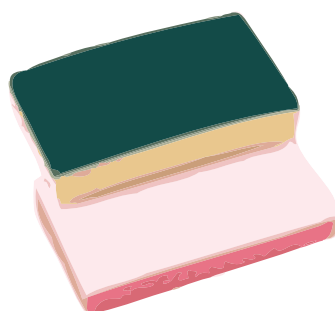

Kuva 64 Hankauspyyhe

Kuva 65 Hankauspyyherulla

9.5.7 hankaussieni

Kuva 66 Hankaussieni

9.5.8 teräslankapesin

Kuva 67 Teräslankapesin

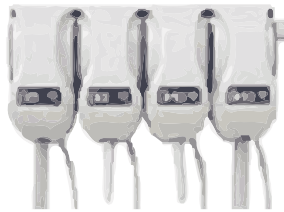
9.5.9 grillipesin

Kuva 68 Grillipesin

9.6 Annostelulaitteet ja -välineet

9.6.1 automaattiannostelija

Kuva 69 Automaattiannostelija

9.6.2 annostelupumppu

Kuva 70 Annostelupumppu

9.6.3 annostelukorkki

Kuva 71 Annostelukorkki

9.6.4 mitta-astia

Kuva 72 Mitta-astia

9.6.5 annostelupullo vedelle tai käyttöliuokselle

Kuva 73 Annostelupullo

9.7 Vaahdotus- ja painesumutinlaitteet

9.7.1 kannumallinen vaahdotuslaite

Kuva 74 Kannumallinen vaahdotuslaite

Osat

säiliö

vaahdotuskansi

injektori

annosteluutin

pistooli

kahva

liipaisin

huuhteluputki/suihkuputki

9.7.2 seinään kiinnitettävä tai siirrettävämallinen vaahdotuslaite

Kuva 75 Vaahdotuslaite

Osat

- runko
- liuoksen valitsin
- letkuteline
- vesiletku
 - pikaliitin
 - suljin
- suutinosa
 - suutin
 - kahva
 - liipaisin
 - liitin
 - suihkunsäädin
- letkunkiinnitin
- injektori

9.7.3 painesumutin

Kuva 76 Painesumutin

Osat

- säiliö
 - ylipaineventtiili
 - kahva
 - pumppu
- letku
 - liitin
- suutinosa
 - kahva
 - liipaisin
 - suutinputki
 - suutin

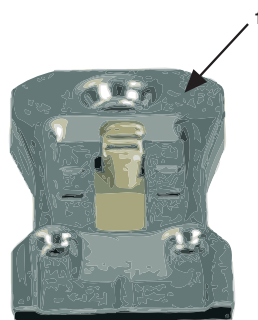
9.8 Muut välineet ja tarvikkeet

9.8.1 Raappa

Osat, ks. kuvat 77...80

- 1 runko
- 2 varsi
- 3 kahva
- 4 terä, kiinteä tai vaihdettava
- 5 teränsuojus

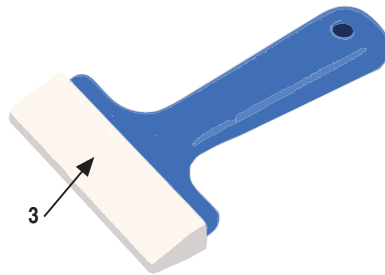
9.8.1.1 ikkunaraappa

Kuva 77 Ikkunaraappa

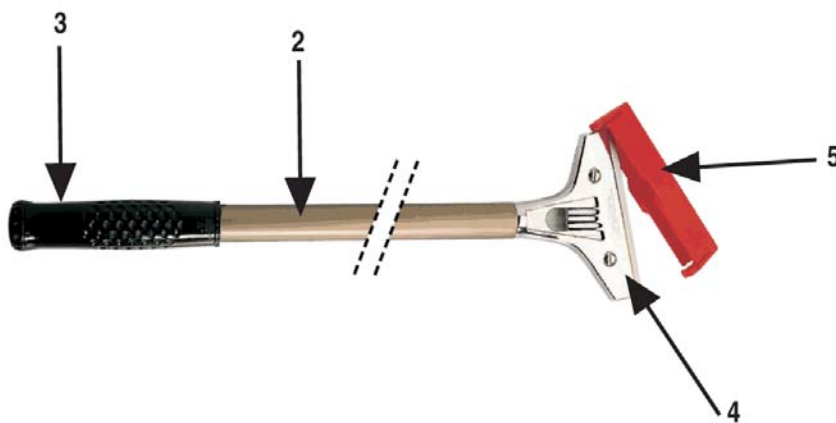
Tekijän kappale

9.8.1.2 lyhytvartinen raappa

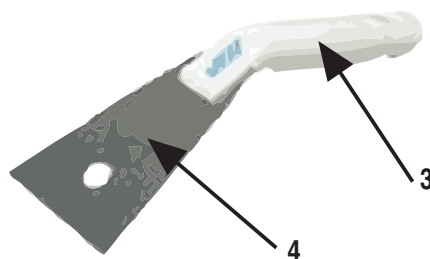
Kuva 78 Lyhytvartinen raappa

9.8.1.3 pitkävartinen raappa

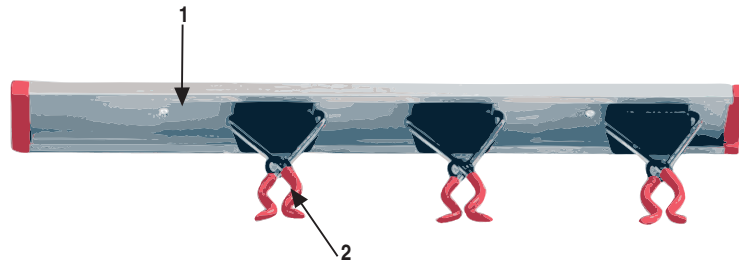
Kuva 79 Pitkävartinen raappa

9.8.1.4 elintarvikeraappa

Kuva 80 Elintarvikeraappa

9.8.2 välineteline

Kuva 81 Välineteline

Osat

- 1 runko
- 2 pidike

9.8.3 pesupussi

Kuva 82 Pesupussi

9.8.4 ovikiila

Kuva 83 Ovikiiila

9.8.5 ikkunanavaaja

Kuva 84 Ikkunanavaaja

Tekijän kappale

9.8.6 imeytysnauha

Kuva 85 Imeytysnauha

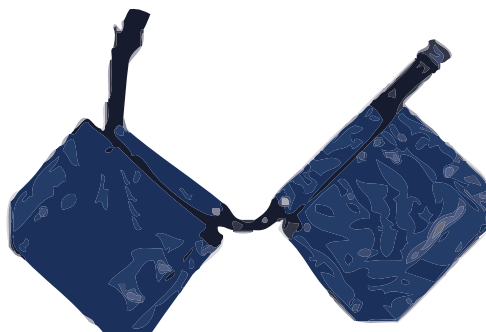
9.8.7 suojamatto

Kuva 86 Suojamatto

HUOM. Käytetään esim. perussiivouksessa.

9.8.8 moppilaukku

Kuva 87 Moppilaukku

Tekijän kappale

10 Siivouskoneita ja -laitteita koskeva yleissanasto

10.1 Siivouskoneiden jaottelu koneen moottorin käyttövoiman mukaan

10.1.1 verkkovirtakäyttöinen siivouskone

kone, joka saa käyttövoimansa verkkovirrasta

10.1.2 akkukäyttöinen siivouskone

kone, joka saa käyttövoimansa akusta

10.1.3 polttomoottorikäyttöinen siivouskone

kone, joka saa käyttövoimansa polttomoottorista

10.1.4 paineilmakäyttöinen siivouskone

kone, joka saa käyttövoimansa paineimasta

10.2 Siivouskoneen osat

10.2.1 peruskone

kone vakiovarusteineen ilman lisälaitteita

10.2.2 lisälaitte

peruskoneeseen liitettävä laite, joka täydentää koneen toimintaa

ESIM. Pölynimuriin hankittava moottorikäyttöinen mattosuulake.

10.2.3 lisäosa

vakio- tai lisävarusteeseen liitettävä osa, joka täydentää varusteen toimintaa

ESIM. Tekstiilisuulakkeen harja.

10.2.4 varaosa

rikkoutuneen osan tilalle vaihdettava osa

10.3 Siivouskoneiden varusteet

10.3.1 vakiovaruste

varuste, joka hankittaessa kuuluu laitekokonaisuuteen

10.3.2 lisävaruste

varuste, joka hankitaan laitteeseen erikseen

10.4 Ohjaus- ja valvontalaitteet sekä suojalaitteet

10.4.1 ohjaustaulu

laitteessa oleva alue, johon on koottu laitteen käytössä tarvittavat ohjaus- ja valvontalaitteet

10.4.2 näyttöruutu

laitteessa oleva alue, josta ilmenee laitteen toimintaan liittyviä informatiivisia tietoja

HUOM. Näyttöruutu sijaitsee tavallisesti ohjaustaulussa. Informatiivisia tietoja ovat esim. automaatti- ja käsiohjauksen ilmaisu, lämpötilan osoitus, toiminta-ajan näyttö, lämpötilaohjauksen, käynnistysajan, päättymisajan, tehon, kelloajan näyttö, virheilmoituksia, toimintaohjeita ym.

10.4.3 ilmaisin

laitteessa oleva merkkivalo, -ääni tms., joka ilmaisee käyttäjälle laitteen käynnissäolon, jonkin toiminnan valinnan tai päättymisen, valmiustilan yms.

10.4.4 valitsin

laite, jolla valitaan haluttu sähkölaitteen toiminta tai asetetaan tietty asetteluarvo

HUOM. Valitsin voi olla joko kaksi- tai moniasentoinen, ja moniasentoisen valitsimen asettelu voi olla joko portaittainen tai portaaton.

Valitsimia ovat mm. lämpötilanvalitsin, toiminta-ajan valitsin, nopeudenvalitsin ja ohjelmanvalitsin.

10.4.5 kytkin

laite, jolla voidaan avata ja sulkea sähkövirtapiiri

HUOM. 1 Kytkintä käytetään esim. laitteen käynnistämiseen, pysäyttämiseen ja erottamiseen sähköverkosta sekä ohjaus- ja valintatoimintoihin.

HUOM. 2 Kytkimen käyttöelimen toimintatavan mukaan voidaan kytkimet jaotella seuraavasti: vipukytkin, painokytkin, vipupainokytkin, vetokytkin, vääntökytkin, liukukytkin ja hipaisukytkin. Kytkimen käyttöelimestä voidaan käyttää joko lyhyttä nimitystä painike, väännin tms. tai edellä mainittua toimintatavan mukaista kytkimen nimitystä, mikäli ei ole olemassa sekaannuksen vaaraa.

10.4.6 käynnistyskytkin

kytkin, jolla laitteen varsinainen toiminta käynnistetään ja tavallisesti voidaan myös pysäyttää

HUOM. Laite voi myös pysähtyä automaattisesti toimintajakson lopussa. Käynnistyskytkin voi olla yhdistettynä esim. tehon-, ajan- tai moottorin nopeuden valitsimeen. Samassa laitteessa voi olla useita käynnistyskytkimiä eri toiminnoille.

10.4.7 verkkokytkin

sähkölaitteessa oleva kytkin, jolla laite kytketään verkkoon ja verkosta ja joka saattaa laitteen ainoastaan toimintavalmiuteen

HUOM. Laitteen varsinaisen toiminnan käynnistämistä varten laitteessa on verkkokytkimen lisäksi erillinen käynnistyskytkin.

10.4.8 pitokytkin

pakkotoiminen kytkin, jossa otteen irrottaminen aiheuttaa virran katkeamisen ja toiminnan pysähtymisen

10.4.9 valintakytkin

kytkin, jolla valitaan haluttu toiminta laitteesta

HUOM. Valintakytkimen käyttöelimestä käytetään nimitystä valitsin.

10.4.10 ohjelmakytkin

laitteen toimintaa automaattisesti ohjaava kytkin, jossa on yksi tai useampia ohjelmia

HUOM. Ohjelmakytkimen käyttöelimestä käytetään nimitystä ohjelmanvalitsin.

10.4.11 aikakytkin; ajastin

kytkin, joka toimii säädetyn ajan kuluttua automaattisesti

HUOM. Aikakytkimen käyttöelimestä käytetään nimitystä ajanvalitsin.

10.4.12 kellokytkin

aikaa näyttävällä kellolla varustettu ennalta ohjelmoitavissa oleva kytkin

HUOM. Kellokytkintä ohjataan valitsimilla.

10.4.13 ylivirtasuoja

oikosulkusuojan ja ylikuormitussuojan yhteisnimitys

10.4.13.1 oikosulkusuoja

itsetoimiva suojalaite, joka erottaa suojan takaisen virtapiirin pois verkosta oikosulun sattuessa

10.4.13.2 ylikuormitussuoja

itsetoimiva suojalaite, joka suojaa sähköjohtoa tai sähkölaitetta vahinkoa tai vaaraa aiheuttavalta ylikuormitukselta

10.4.13.2.1 ylikuormitussuojan palautuspainike

painike, jolla palautetaan ylikuormitussuoja koneen käytön mahdollistavaan asentoon

10.4.13.3 varoke

ylivirtasuojana toimiva laitekokonaisuus, jossa virtapiirin tietyn osan sulaminen aiheuttaa virran katkaisun

10.4.13.3.1 varokekansi

irrotettava varokkeen osa, johon sulake sijoitetaan

10.4.13.3.2 varokepesä

varokkeen kiinteä osa

10.4.13.3.3 sulake

varokkeen vaihdettava osa, joka katkaisee virran sen ylittäessä tietyn rajan

10.4.13.3.4 johdonsuojakatkaisija; johdonsuoja-automaatti

johtoa ja laitetta ylivirralla suojaava itsetoimiva kytkin

HUOM. Palautuskytkentä on tehtävä käsin. Laitetta on kahta mallia, joista toinen asennetaan kiinteästi ryhmäkeskukseen ja toinen voidaan myös kiertää sulakkeen ja varokekannen sijasta varokepesään.

10.4.13.3.5 turvalukitus

järjestelmä, jonka tarkoituksena on henkilöturvallisuuden vuoksi esim. estää luukun avautuminen tai pysäyttää vaaraa aiheuttava toiminta riittävän nopeasti luukun auettua

HUOM. Turvalukitukseen voi kuulua sekä sähköisiä että mekaanisia toimintoja.

10.4.13.3.6 turvakytkin

kytkin, joka estää koneen tahattoman käynnistymisen

10.4.13.3.7 hätäpysäytin

kytkin, jonka tarkoituksena on pysäyttää mahdollisimman nopeasti vaaraa aiheuttava toiminto.

10.5 Merkinnät ja ohjeet

10.5.1 arvokilpi

selvitys koneen oleellisista tiedoista

HUOM. Arvokilvessä voi olla seuraavia merkintöjä:

- valmistajan nimi tai tavaramerkki
- sarjanumero
- alkuperämaa
- malli- tai tyyppimerkintä
- teknisiä tietoja
- käyttöaikamerkintöjä

- lyhytaikainen käyttö

Laitetta saa käyttää kerrallaan enintään tietyn ajan, minkä jälkeen sen on annettava jäähtyä huoneen lämpötilaan. Lyhytaikainen käyttö merkitään esim. seuraavasti: max 10 min.

- jaksottainen käyttö

Laitetta saa käyttää jatkuvasti siten, että kuormitus ja lepovaiheiden muodostamat jaksot toistuvat peräkkäisinä. Jaksottainen käyttö merkitään esim. seuraavasti: 5/15 s (5 sekunnin kuormitus ja 15 sekunnin lepo).

11 Siivouskoneet

11.1 imuri

kone, joka alipainetta käyttäen imee likaa tai nestettä, joka ilman mukana kulkeutuu säiliöön

HUOM. Imuri voi olla verkkovirta-, akku-, paineilma- tai polttomoottorikäyttöinen.

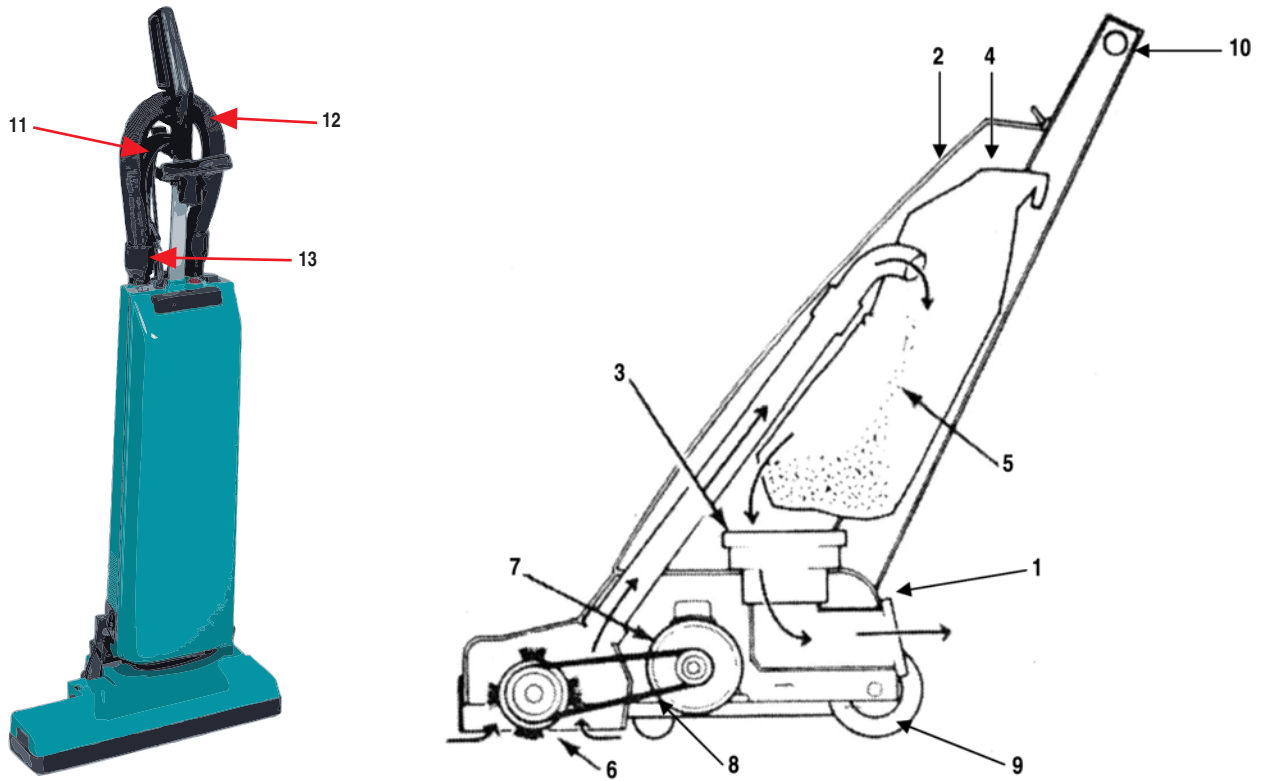
11.1.1 keskusimuri

imuri, joka rakennukseen kiinteästi asennetun imuputkiston kautta imee kuivan irtolian ja/tai nesteen säiliöön

HUOM. Tiloissa on imuletkulle imurasioita.

11.1.2 mattoimuri

imuri, jolla imun ja harjauksen avulla poistetaan kuiva irtolika tekstiilipinnoilta

Kuva 88 Mattoimuri

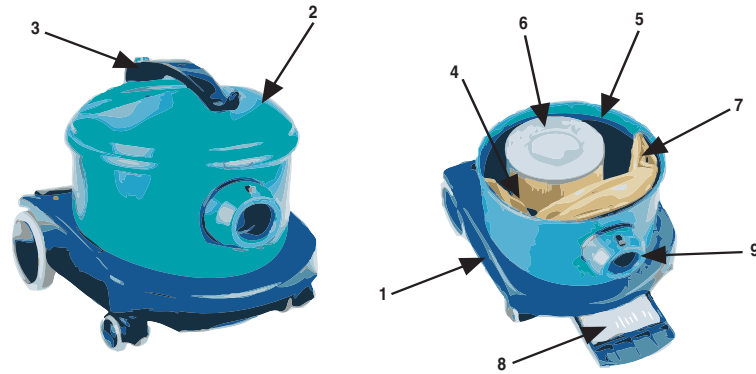
Osat

1	runko
2	kansi
3	imumoottori
4	säiliö
5	pölypussi
6	harja
7	harjamoottori
8	hihna
9	pyörä
10	kahva
11	liitäntäjohto
12	imuletku
13	imuputki

11.1.3 pölynimuri

imuri, jota käytetään kuivan irtolian imurointiin

HUOM. Koneessa käytetään pölypussia ja suodattimia.

Kuva 89 Pölynimuri

Osat

1	runko
2	kansi
3	kahva
4	imumoottori
5	säiliö
6	suodatin
7	pölypussi
8	poistoilman suodatin
9	letkunkiinnitin
	liitäntäjohto

11.1.4 veden- ja pölynimuri

imuri, jota käytetään nesteiden ja irtolian imurointiin

HUOM. Koneessa on mekaaninen tai sähköinen ylitäyttösuoja.

Kuva 90 Veden- ja pölynimuri

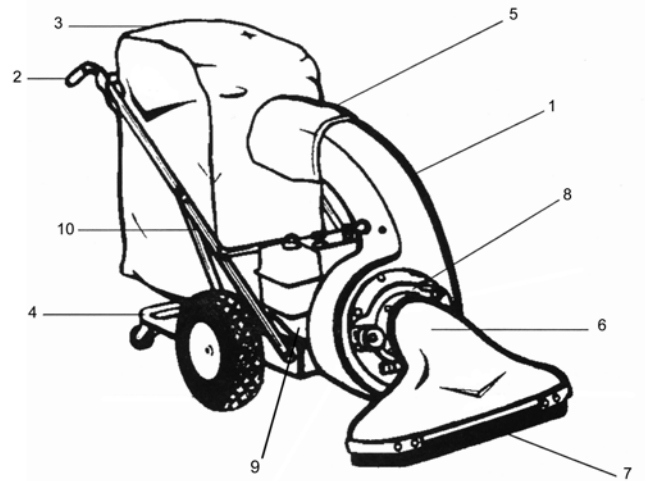
Osat

	runko
1	kansi
2	kiinnityssalpa
3	kahva
4	säiliö
5	ylitäyttösuoja (mekaaninen tai sähköinen)
6	koho
7	suodatin
8	pölypussi
9	letkunkiinnitin
	kipplaitte

11.1.5 roskaimuri

imuri, jolla imuroidaan karkeaa irtolikaa

HUOM. Roskaimuria voidaan käyttää sekä sisä- että ulkotiloissa.

Kuva 91 Roskaimuri

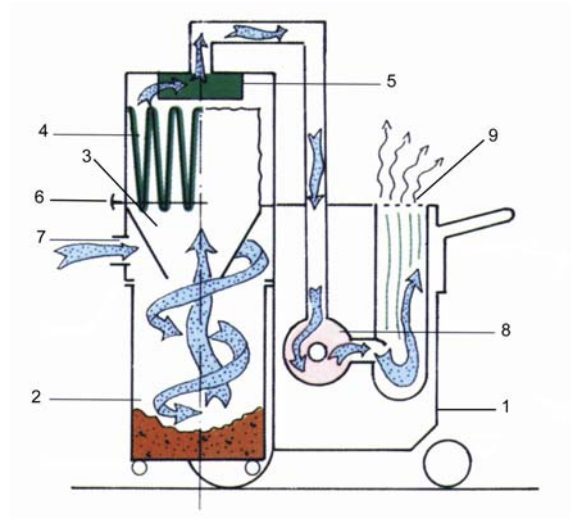
Osat

1	runko
2	kahva
3	roskasäkki (märkä tai kuiva)
4	roskasäkin kannatinteline
5	roskasäkin kiinnitin
6	sulake
7	etulevy
8	imuyksikkö
9	moottori
10	runko

11.1.6 erikoisimuri

imuri, jolla imuroidaan erilaisia nesteitä tai muuta irtolikaa erityiskohteista

HUOM. Kone on verkkovirta-, polttomoottori- tai paineilmakäyttöinen.

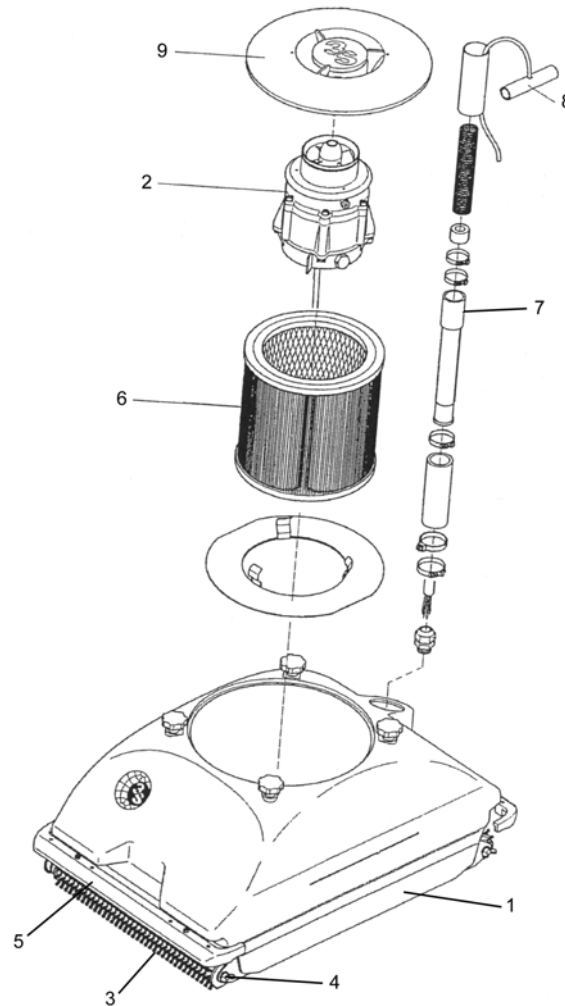
Kuva 92 Erikoisimuri

Osat

1	runko
2	säiliö
3	sykloni
4	suodatin (karkea)
5	suodatin (hieno)
6	suodattimen ravistin
7	letkunkiinnitin
8	imuyksikkö
9	poistoilmansuodatin

11.1.7 allasimuri

imuri, jolla puhdistetaan sekä uima-altaan pohja että seinät allasta tyhjentämättä siten että imuroitaessa vesi johdetaan kulkemaan suodattimien kautta, joihin lika kerätään

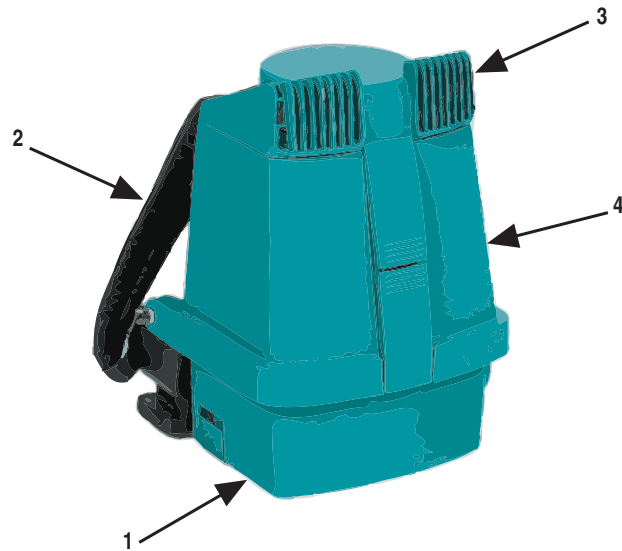
Kuva 93 Allasimuri

Osat

- 1 runko
- 2 pumppu
- 3 harja
- 4 telahihna
- 5 suunnanvaihtopuskuri
- 6 suodatin
- 7 virtajohtimen ohjainputki
- 8 nostokahva
- 9 kansi

11.1.8 reppumuri

pölynimuri, jota käytettäessä kuljetetaan selässä erillisin kiinnittimin kiinnitettynä

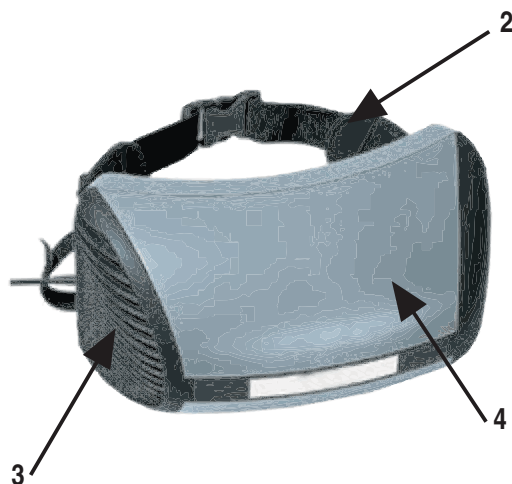
Kuva 94 Reppumuri

Osat, ks. kuvat 94 ja 95

- 1 runko
- 2 kannatin/kiinnityshihna
- 3 suodatin
- 4 pölypussi
liitäntäjohto

11.1.9 lanneimuri

pölynimuri, jota käytettäessä kuljetetaan lanteilla erillisin kiinnittimin kiinnitettynä

Kuva 95 Lanneimuri

Tekijän kappale

11.1.10 imurien varusteet

Kuva 96.1 imuletku, putkikäyrä,
imuilman säädin

Kuva 96.2 imuputki

Kuva 96.3 säädettävä imuputki

Kuva 96.4 moottoroitu mattosuulake

Kuva 96.5 imuilmakäyttöinen harjasuulake

Kuva 96.6 lattiasuulake

Kuva 96.7 etusuulake

Kuva 96.8 rakosuulake

Kuva 96.9 kalustesuu lake

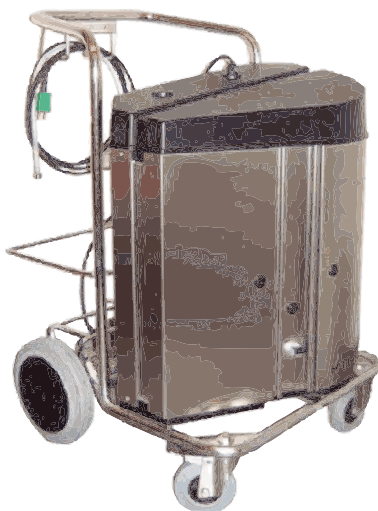
Kuva 96.10 pyöreä harjasuu lake

11.2 painepesukoneet

11.2.1 matalapainepesukone

pesukone, jossa moottorin ja pumpun avulla kehitetään yleensä säädettävä matalapaine (yleensä alle 20 bar) ja paineinen vesi ja/tai puhdistusaineliuos ohjataan suuttimien kautta puhdistettavalle pinnalle

HUOM. Paineisella suihkulla poistetaan tahroja ja kiinnittynyttä sekä pinttynyttä likaa. Matalapainepesukoneella tuotetaan pinnalle enemmän vettä, ja pisarakoko sekä -paine on suurempi kuin korkeapainepesukoneessa. Kone on sähkö- tai polttomoottorikäyttöinen.

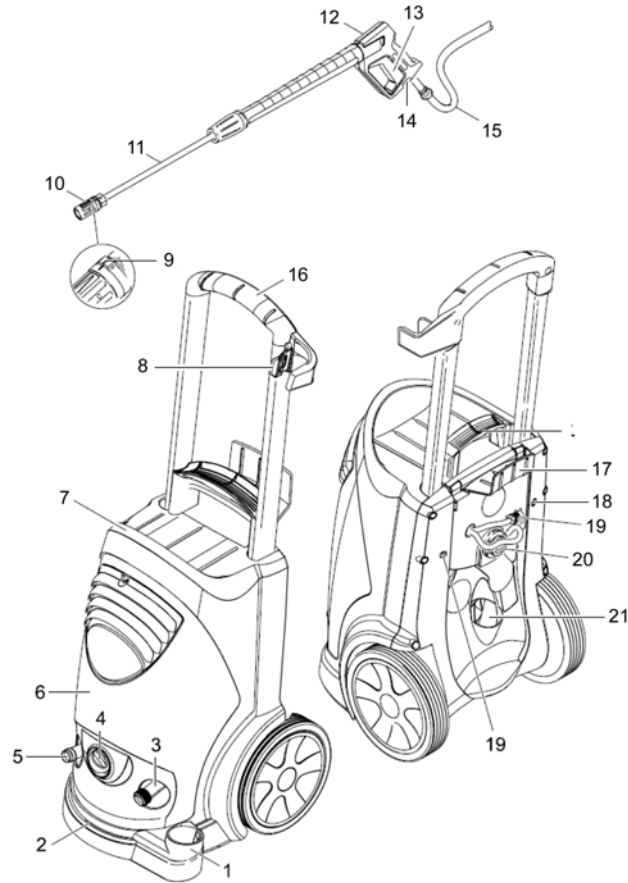
Kuva 97 Matalapainepesukone

Tekijän kappale

11.2.2 korkeapainepesukone

pesukone, jossa moottorin ja pumpun avulla kehitetään yleensä säädettävä korkeapaine ja paineinen vesi ja/tai puhdistusaineliuos ohjataan suuttimien kautta puhdistettavalle pinnalle

HUOM. Korkeapaineisella suihkulla poistetaan tahroja sekä kiinnittynyttä ja pinttynyttä likaa. Kone on sähkö- tai polttomoottorikäyttöinen. Koneessa voi olla veden kuumennus.

Kuva 98 Korkeapainepesukone

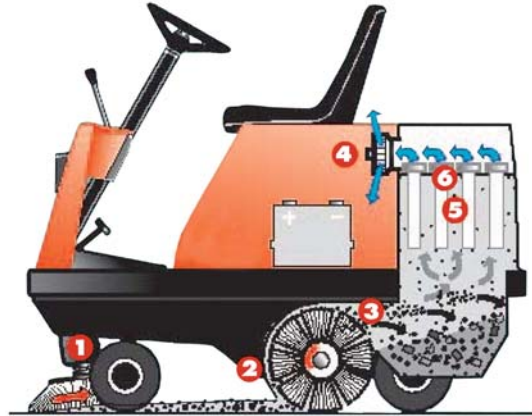
Osat

1	suuttimen säilytyspaikka
2	kahva
3	vesiliitäntä
4	verkkokytin
5	korkeapaineliitäntä
6	suojakuomu
7	letkun säilytyspaikka
8	käsihangan pidike
9	suuttimen merkintä
10	suutin
11	suihkuputki
12	käsihanka
13	käsihangan liipaisin
14	käsihangan sokka
15	korkeapaineletku
16	kahva
17	johtopidike
18	työntösangan kiinnitysruuvi
19	puhdistusaineen imuletku ja suodatin
20	puhdistusaineen annosteluventtiili
21	varustelokero

11.3 lakaisukone

kone, joka lakaisee ja/tai imuroi kuivan irtolian koneessa olevaan roskasäiliöön

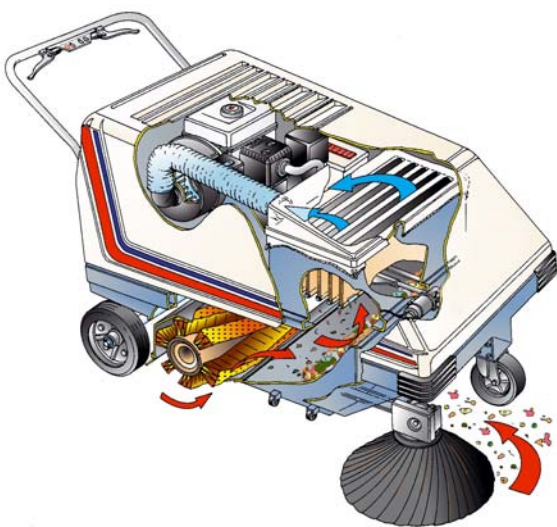
HUOM. Kone on kävellen tai istuen ohjattava. Sitä käytetään sekä sisä- että ulkotiloissa. Se on akku- tai polttomoottorikäyttöinen tai näiden yhdistelmä.

Kuva 99 Lakaisukone

Osat

- 1 sivuharja
- 2 pääharja
- 3 roskasäiliö
- 4 imuyksikkö
- 5 suodatin
- 6 suodattimen ravistin

Kuva 100 Kävellen ohjattava lakaisukone

Kuva 101 Istuen ohjattava lakaisukone

11.4 lattianhoitokoneet

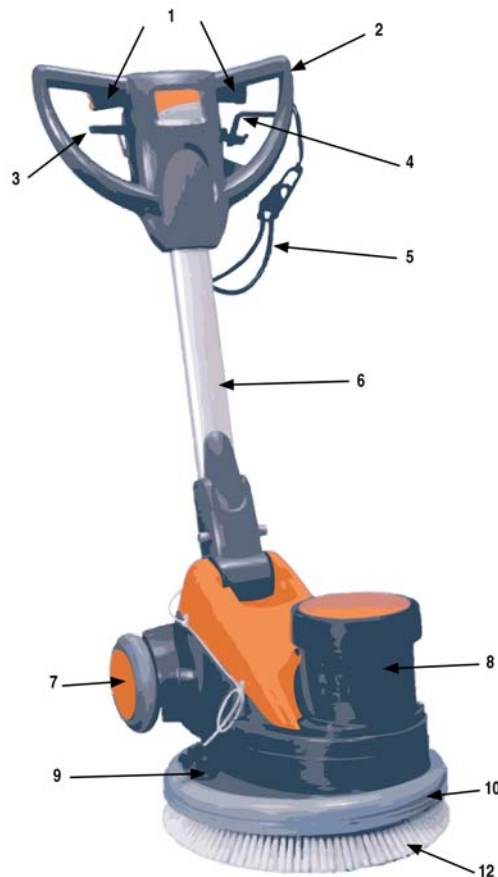
Osat, ks. kuvat 102 ja 103

- 1 käynnistyskytkin
- 2 kahva
- 3 varrenasennonsäädin
- 4 sumuttimen ja vesisäiliön säädin
- 5 liitäntäjohto
- 6 varsi
- 7 pyörä
- 8 moottori
- 9 sumutin
- 10 suojalista
- 11 vetoalusta
- 12 harja
- 13 laikka

11.4.1 hidaskierroksinen lattianhoitokone

kone, jonka pyörimisnopeus on alle 500 r/min ja jolla pyörivän laikan tai harjan avulla pestään, hoidetaan tai hiotaan lattiapintoja

HUOM. Kone on akku-, verkkovirta- tai polttomoottorikäyttöinen.

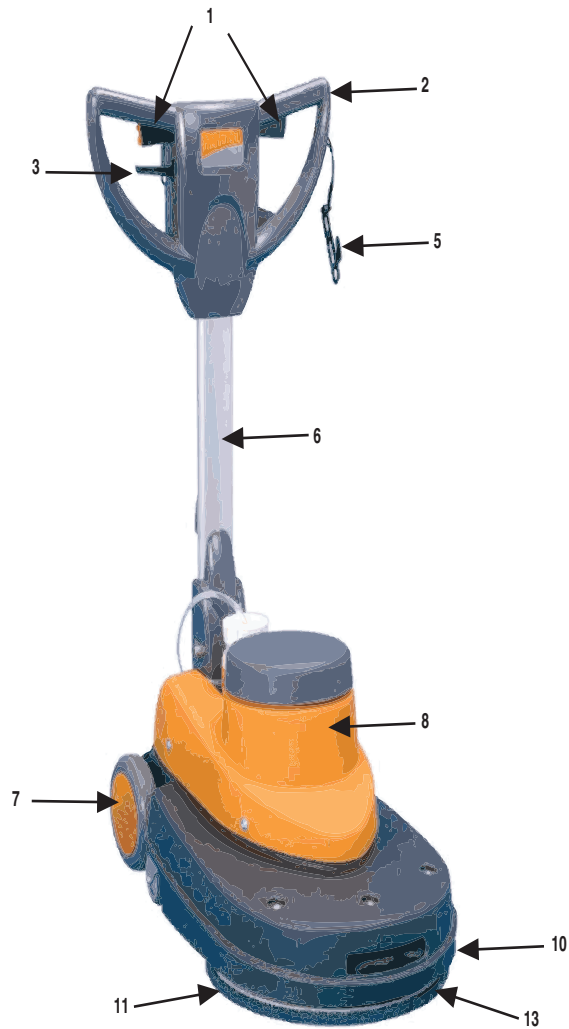

Kuva 102 Hidaskierroksinen lattianhoitokone

11.4.2 nopeakierroksinen lattianhoitokone (ns. HS-, SHS- tai UHS-kone)

kone, jonka pyörimisnopeus on yli 500 r/min ja jolla kovetetaan ja/tai puhdistetaan sekä kiillotetaan lattiovahan pintaa

HUOM. Kone on akku-, verkkovirta- tai polttomoottorikäyttöinen.

Kuva 103 Nopeakierroksinen lattianhoitokone

11.5 moppauskone

kone, jolla kuiva- tai nihkeäpyyhittäjän sileitä vapaita lattiapintoja

HUOM. Kone on yleensä akkukäyttöinen ja istuen ohjattava.

Kuva 104 Moppauskone

Osat

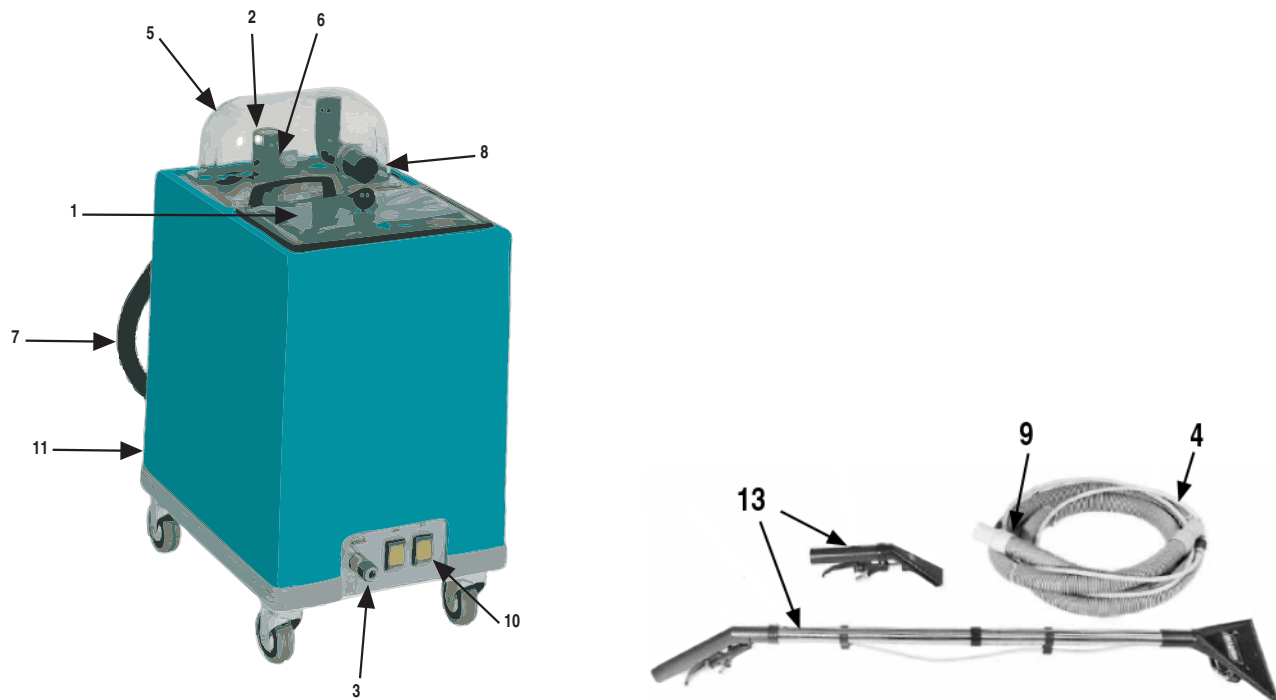
1	runko
2	jalkapoljin
— mopin nosto ja lasku
3	ajonopeuden säädin
4	jarru
5	käynnistyskytkin
6	suunnanvaihtokytkin

11.6 painehuuhtelukoneet

11.6.1 painehuuhtelukone

kone, jossa moottorilla ja pumpulla kehitetyn matalapaineen avulla (alle 10 bar) vesi tai puhdistusaineliuos ruiskutetaan puhdistettavalle tekstiilipinnalle, josta se imumoottorin avulla poistetaan

HUOM. Koneessa voi olla myös harjaava huuhtelusuulake.

Kuva 105 Painehuuhtelukone

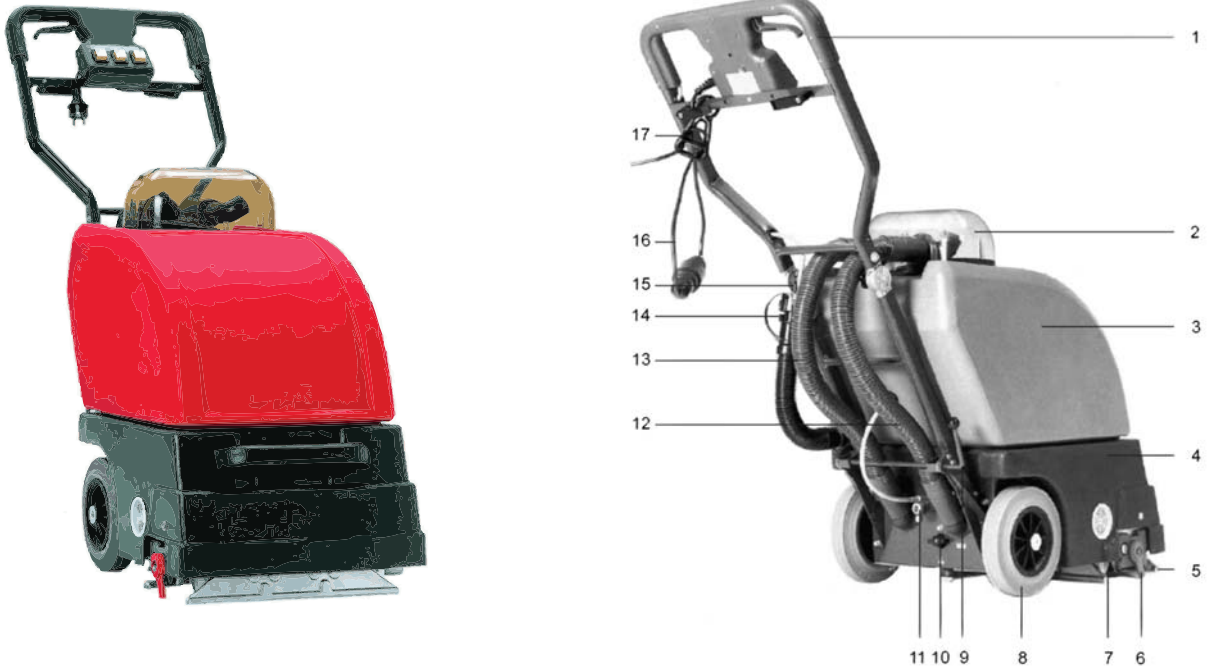
Osat

1	puhdasvesisäiliön kansi
2	sihti
3	paineletkun liitin
4	paineletku
	likavesisäiliö
5	likavesisäiliön kansi
6	ylitäättösuoja (uimurilaite, mekaaninen tai sähköinen)
7	tyhjennysletku
8	imuliitin
9	imuletku
10	käyttökytin
11	liitântäjohto
12	kahva
13	huuhtelusuulake (lattia tai kalusteita varten)

11.6.1.1 harjaava painehuuhtelukone

painehuuhtelukone, joka harjaa puhdistettavaa pintaa puhdistuksen aikana

HUOM. Koneella poistetaan tahroja sekä kiinnittynyttä tai pinttynyttä likaa.

Kuva 106 Harjaava painehuuhtelukone

Osat

1	kahva
2	kansi
3	pesuliuos/liikavesisäiliö
4	runko
5	harja
6	harjapaineen säädin
7	imusuulake
8	pyörä
9	kahvan säädin
(10	valintavipu lisälaitteille)
11	puhtaan veden poistoliitäntä
12	yhdysletku (imumoottorista säiliöön)
13	yhdysletku (sulakkeesta säiliöön)
14	likaveden poistoletku
15	kahvan korkeuden säädin
16	liitäntäjohto
17	vedonpoistaja

11.7 märkäpesukone

lattian pesuun tarkoitettu kone, jolla vesi tai puhdistusaineliuos annostellaan lattiapinnalle, harjataan harjatelolla ja likavesi harjautuu likavesisäiliöön

Kuva 107 Märkäpesukone

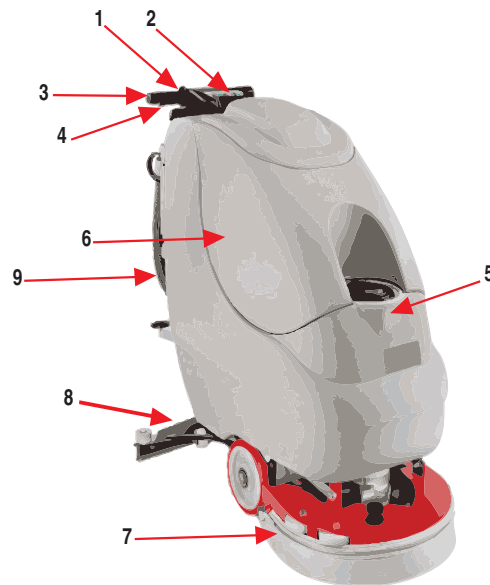
Osat

- 1 kahva
- 2 käynnistyskytkin
- 3 runko/varsi
- 4 puhdasvesisäiliö
- 5 likavesisäiliö
- 6 pesuharjat
- 7 kumitela

11.8 yhdistelmäkone

lattioiden pesuun ja kuivaamiseen tarkoitettu kone

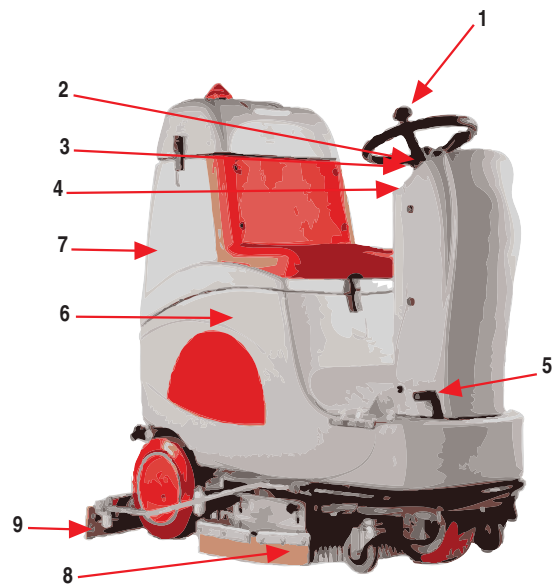
HUOM. Yhdistelmäkoneita käytettäessä vesi tai puhdistusaineliuos annostellaan puhdistettavalle pinnalle, pintaa harjataan laikoilla tai harjoilla ja likavesi imuroidaan likavesisäiliöön. Koneita voidaan käyttää myös kiillotukseen ja imurointiin. Kone on kävellen tai istuen/seisten ohjattava. Kone on akku-, verkkovirta- tai polttomoottorikäyttöinen. Koneissa voi olla myös lakaisutoiminto.

Kuva 108 Yhdistelmäkone (kävellen ohjattava)

Osat

1	kahva
2	käynnistyskytkin
3	säätökytkin
4	pitokytkin
5	puhdasvesisäiliö
6	likavesisäiliö
7	pesuharja/vetoalusta
8	imusuulake
9	tyhjennysletku (liika- tai puhdas)
ylitäyttösuoja (mekaaninen tai sähköinen)
puhdasvesisuodatin
harjamoottori, imumoottori, vetomoottori

Kuva 109 Yhdistelmäkone (istuen ohjattava)

Osat

- 1 ohjauspyörä
 - 2 virta-avain
 - 3 käynnistyskytkin
 - 4 säätökytkin
 - 5 ajopoljin
 - 6 puhdasvesisäiliö
 - 7 likavesisäiliö
 - 8 pesuharja/vetoalusta
 - 9 imusuulake
- tyhjennysletku (lika- tai puhdas)
ylitäättösuoja (mekaaninen tai sähköinen)
puhdasvesisuodatin
harjamoottori, imumoottori, vetomoottori

Kuva 110 Yhdistelmäkone (seisten ohjattava)

Tekijän kappale

12 Erikoiskoneet

12.1 höyrypesukone

kone, jossa sähkövastuksen avulla koneen säiliössä oleva vesi höyrystetään ja paineinen höyry ohjataan suuttimen kautta puhdistettavalle pinnalle

HUOM. Höyryllä poistetaan tahroja sekä kiinnittynyttä ja pinttynyttä likaa. Kone on verkkovirtakäyttöinen.

Kuva 111 Höyrypesukone

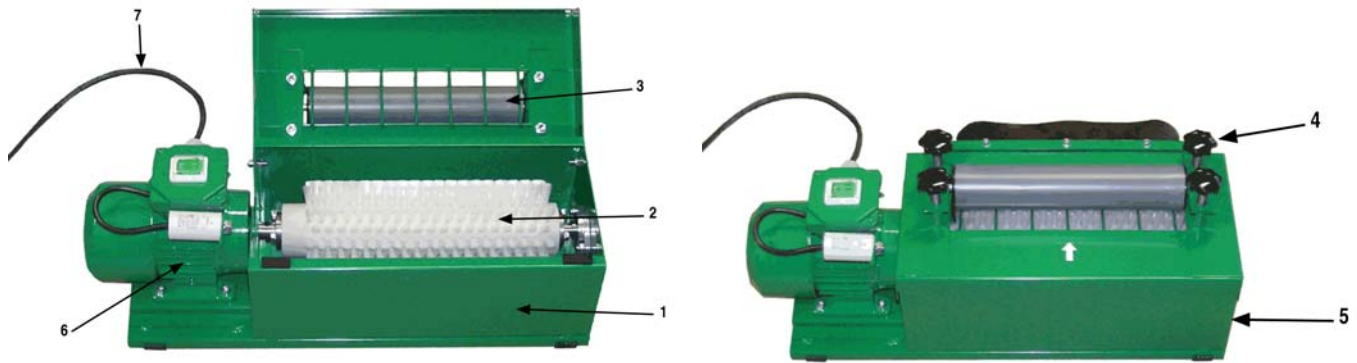
Osat

- 1 kahva
- 2 vesisäiliön täyttö (paine korkki)
- 3 paineliitin
- 4 imuliitin
- 5 tyhjennysletku
- 6 likavesisäiliön kansi
- 7 liitäntäjohto

12.2 mopinpuhdistuskone

kone, jolla imuriin liitettynä esipuhdistetaan mopit imun ja harjauksen avulla ennen pesua

HUOM. Kone on verkkovirtakäyttöinen.

Kuva 112 Mopinpuhdistuskone

Osat

1	runko
2	telaharja
3	ohjaintela
4	korkeuden säätöruuvi
5	imuliittymä
6	sähkömoottori
7	liitäntäjohto

12.3 Portaiden puhdistuskoneet

Osat, ks. kuvat 113 ja 114

- 1 kahva
- 2 käynnistyskytkin
- 3 pesuharja
- 4 vetoalusta
- 5 runko/vars
- 6 liitäntäjohto
- 7 akku

12.3.1 porrasesukone

kone, joka edestakaisella tai pyörivällä liikkeellä harjaa tai laikkaa käyttäen ja puhdistusaineliuoksen avulla irrottaa likaa erilaisilta pinnoilta

HUOM. Kone on verkkovirta- tai akkukäyttöinen.

Kuva 113 Pyörivällä liikkeellä toimiva porrasesukone

Kuva 114 Edestakaisella liikkeellä toimiva porrassetukone

12.3.2 liukuportaiden puhdistuskone

kone, joka harjaa ja imuroi tai pesee ja kuivaa liukuportaita

HUOM. Kone on verkkovirta- tai akkukäyttöinen.

Kuva 115 Liukuportaiden puhdistuskone

Osat

- kahva
- lukitusvipu
- telaharja
- imusuulake
- tukipyörä
- imuletku
- paineletku
- kuljetusteline
- vesi-imuri
- pumppu
- pesuliuosäiliö
- liitäntäjohto

Opastavat tiedot

Kirjallisuus

Staattisen sähkön hallintaan (ESD) liittyvistä asioista lisätietoa löytyy SFS-käsikirjasta numero 153 ”Staattisen sähkön hallinta elektroniikkateollisuudessa”.

Räjähdysvaarallisista tiloista (ATEX) lisätietoa löytyy SFS-käsikirjasta numero 140 ”Räjähdysvaarallisten tilojen sähköasennukset”.

Suojaimia koskevaa terminologiaa löytyy esim. henkilönsuojaimia käsittelevistä standardeista, ks. www.sfs.fi. SFS-standardien luettelossa standardit löytyvät ryhmästä 13.340 Henkilönsuojaimet.

SFS-EN 60335-2-69 Household and similar electrical appliances. Safety. Part 2-69: Particular requirements for wet and dry vacuum cleaners, including power brush, for industrial and commercial use

KONE-RATU 09-3038 RatuTT 9.8 (Lokakuu 2006) Asbestityökoneet

SFS-EN ISO 14644-1 Puhdastilat ja puhtaat alueet. Osa 1: Puhtausluokitus.

Muutokset korvattuihin standardeihin

Tähän standardiin on yhdistetty kahden aiemman standardin asiasisältö:

SFS 4619:1996 *Siivoussanasto* ja SFS 4647:1981 *Konekäyttöiset laitossiivouslaitteet. Sanasto*.

Sanaston termit on kauttaaltaan uusittu vastaamaan alan tämänhetkistä käytäntöä. Uutena asiana tähän standardiin on lisätty puhtauspalvelujen ja siivoustyön mitoituksen termit määritelmineen.

Termien aakkosellinen luettelo

aikakytkin	46
aikastandardi	3
ajastin	46
akkukäyttöinen siivouskone	44
allasimuri	53
annostelukorkki	37
annostelulaitteet ja -välineet	36
annostelupullo vedelle tai käyttöliuokselle	38
annostelupumppu	36
antistaattikäsittely	8
antistaattinen aine	9
apuaika	3
arvokilpi	47
astianpesuaine	10
astianpesuharja	30
astioiden liotusaine	10
automaattiannostelija	36
bakteriostaattinen aine	11
bakterisidinen aine	11
biofilmi	5
desinfektioaine	10
desinfiointi	7
desinfioiva puhdistusaine	9
elintarvikeraappa	41
elpymisaika	3
entsyymejä sisältävä puhdistusaine	11
erikoisimuri	52
erikoismopit	22
eritetahra	5
erityissiivous	4
fungisidinen aine	11
grillipesin	36
hankauslevy	34
hankausmoppi	23
hankauspesin	33
hankauspyyhe	34
hankaussieni	35
harjaava painehuuhtelukone	63
harjaus	7
hidaskierroksinen lattianhoitokone	59
hoitoaine	10
hoitokiillotus	7
hoitomenetelmä	7
hotellivaunu	13
huuhtelu	7
huuhtelukirkaste	10
häätäpysäytin	47

höyrypesukone	67
ikkunakuivain	27
ikkunanavaaja	42
ikkunapesin	28
ikkunaraappa	40
ilmaisin	45
imeytysnauha	43
imuri	47
imurien varusteet	55
imurointi	7
irtolika	4
jaksoittainen siivous	4
johdonsuoja-automaatti	46
johdonsuojakatkaisija	46
järjestelytyö	8
kahvalla varustettu hankauspesin	33
kalusteöljy	10
kalusteharja	15
kalustemoppi	22
kalustevaha	10
kannumallinen vaahdotuslaite	38
kartioliitin	15
kellokytkin	46
keskusimuri	47
kierreliitin	15
kiinnittynyt lika	4
kitkamoppi	23
kivensuoja-aine	9
kokonaisaikastandardi	3
koneastianpesuaine	10
korkeapainepesukone	57
kosketuspinta	2
kosteamoppaus	5
kosteapyyhintä	6
kristallointi	8
kristallointiaine	10
kuivain	27
kuivainmopit ja -pyyhkeet	24
kuivainmoppi	25
kuivainpyyhin	24
kuivakiillotus	7
kuivamoppaus	5
kuivapuhdistus	6
kuivapyyhintä	5
kuivaus	7
kulmanivel	15
kumiharja	16
kyllästysainekäsittely	8

kytkin	45
käsिमoppi	22
käynnistyskytkin	45
käyttöönottosiivous	4
käyttöluoksen pH	11
käyttöliuos	11
laatusopimus	2
lakaisu	6
lakaisukone	58
lakaisuvälineet ja harjat	15
lankakehys	20
lanneimuri	54
lasipintojen puhdistusaine	9
lattiaharja/-lakaisin	16
lattiakaivoharja	32
lattiakuivain	27
lattiahoitoaine	10
lattiahoitokoneet	59
laudepesin	34
levykehys	21
lika	4
lisälaite	44
lisäosa	44
lisävaruste	44
liukuportaiden puhdistuskone	70
liuotinpuhdistusaine	9
lyhytvartinen pesuharja	29
lyhytvartinen raappa	41
matalapainepesukone	56
mattoimuri	48
mattolakaisin	19
menetelmästandardi	3
mikrobilika	5
mikrobisidinen aine	11
mikrobistaattinen aine	11
mitta-astia	37
mopinpuhdistuskone	68
mopit	21
moppaus	5
moppaus-, pyyhintä- ja kuivausvälineet	19
moppauskone	61
moppikehys	20
moppilaukku	43
moppipyihin lattia- ja tasopinnoille	20
mutteriharja	32
märkämoppaus	5
märkäpesukone	64
märkäpyyhintä	6

nihkeämoppaus	5
nihkeäpyyhintä	6
nopeakierroksinen lattianhoitokone (ns. HS-, SHS- tai UHS-kone)	60
näyttöruutu	45
ohjaustaulu	44
ohjelmakytkin	45
oikosulkusuoja	46
ovikiila	42
painehuuhtelukone	62
painehuuhtelukoneet	62
paineilmakäyttöinen siivouskone	44
painepesukoneet	56
painesumutin	40
palvelukuvaus	2
palvelusopimus	2
peruskone	44
perussiivous	4
pesu	6
pesuaine	9
pesuharjat	29
pesumoppi	25
pesupussi	42
pesuvälineet	28
pieneliölিকা	5
pinnan käsittely pohjustus- tai kyllästysaineella	7
pintapesu	6
pintapesuaine	9
pintapuhdistus	6
pinttynyt lika	4
pitkävirtainen lattiaharja	17
pitkävirtainen pesuharja	29
pitkävirtainen raappa	41
pitokytkin	45
pohjustusaine	10
pohjustusainekäsittely	7
polttomootorikäyttöinen siivouskone	44
porraspesukone	69
portaiden puhdistuskoneet	69
puhdastilasiivous	4
puhdistusaine	8
puhdistushoito	7
puhdistusmenetelmä	5
puhtaustaso	2
puhtaustaso	2
pulloharja	30
puolipitkävirtainen lattiaharja	16
puolipitkävirtainen lattialakaisin	17
puristinlaite	26

puristinvaunu	26
putkipyyhe	24
puuöljy	10
pyyhintä	5
päivävakio	3
pölyhuiska	28
pölynimuri	49
pölynsidonta-aine	11
raappa	40
rakennussiivous	4
reppuimuri	54
rikkalapio ja -pussi	18
roskaimuri	51
saniteettitilojen puhdistusaine	9
saostumien poistoaine	9
saumaraja	33
seinään kiinnitettävä tai siirrettävämallinen vaahdotuslaite	39
siivous	3
siivousaine	8
siivousmenetelmä	5
siivouspyyhe	27
siivoustekstiili	19
siivousvaunu	12
sulake	46
suoja-aine	9
suojamatto	43
suojausmenetelmä	7
säkkivaunu	13
säätövarsi lyhyt ja pitkä	14
tahra	4
tahranpoisto	7
tahranpoistoaine	9
tahranpoistosieni	28
tankkiharja	32
tarkistussiivous	3
tarramoppi	21
tarrapyyhe	24
taskumoppi	21
tasokuivain	27
tekstiilienpesuaine	11
tekstiilipinnan suojakäsittely	8
tekstiilipintojen puhdistusaine	9
tekstiilipintojen suoja-aine	10
teleskooppivarsi	15
teräslankapesin	35
tiiviste	11
tilastandardi	3
turvakytkin	47

turvalukitus	46
työohje	2
ulottuvuuskorkeus	2
vaahdonestoaine	11
vaahdotus- ja painesumutinlaitteet	38
vaha	10
vahanpoisto	6
vahanpoistoaine	9
vahaus	8
vahausmoppi	22
vakiovaruste	44
valintakytkin	45
valitsin	45
valmistelu aika	3
vapaa tasopinta	2
varaosa	44
varoke	46
varokekansi	46
varokepesä	46
varreton pesuharja	29
varteen liitettävä hankauspesin	33
varteen liitettävä pesuharja	30
veden- ja pölynimuri	50
venttiilimoppi	23
verkkokytkin	45
verkkovirtakäyttöinen siivouskone	44
välineenpuhdistusharja	18
välineteline	42
välinevarret	14
välinevarsi lyhyt ja pitkä	14
välisiivous	3
WC-harja	31
yhdistelmäkone	65
yleispuhdistusaine	9
ylikuormitussuoja	46
ylikuormitussuojan palautuspainike	46
ylivirtasuoja	46
ylläpitosiivous	3
ylätaso	2
öljyäminen	8